

ทางบริสุทธิ์

พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)
หลวงพ่อดาวดึงส์

ทางบริสุทธิ์

พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)
หลวงพ่อดาวดึงส์

คณะศิษย์วัดหลวงพ่อดาวดึงส์

พิมพ์แจกเป็นธรรมทาน

ห้ามจำหน่าย

ทางบริสุทธ์

พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : ตุลาคม ๒๕๕๗

จำนวนพิมพ์ : ๕,๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์โดย : คณะศิษย์วัดหลวงพ่อดุสิตธรรมกายาราม
อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

ที่ปรึกษา : พระมหาอิโชค สุโขโต ป.ธ.๔

บรรณาธิการ : ภาสกร ฌาณทองพรรณ

จัดทำรูปเล่ม : วัศกร เมืองนิล

พิมพ์ที่ : เมืองราชการพิมพ์ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
โทร. ๐๓๒-๓๒๓-๗๗๗, ๐๘๕-๑๔๓-๗๒๗๔

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ

ทางบริสุทธ์.--ราชบุรี : คณะศิษย์วัดหลวงพ่อดุสิตธรรม
กายาราม. ๒๕๕๗.

๑๓๖ หน้า

๑. ธรรมเทศนา. I. ชื่อเรื่อง.

๒๕๕๗.๓๐๔

ISBN : 978-616-361-691-3

คำนำ

หนังสือ **ทางบริสุทธิ** โดย **พระเดชพระคุณ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ** นี้ เป็นหนังสือที่คณะศิษย์วัดหลวงพ่อสถรรพณการาม นำโดย คุณภาสกร ฌาณทองพรรณ ได้มีจิตศรัทธาจัดพิมพ์เพื่อแจกเป็นธรรมทานในงานทอดกฐินสามัคคีมหาจุฬาลงกรณ วัดหลวงพ่อสถรรพณการาม อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ในวันอาทิตย์ที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ และในโอกาสอื่นๆ อีก

พระเดชพระคุณหลวงพ่อบุญมา ท่านได้แสดงพระธรรมเทศนา สอนศิษยานุศิษย์ในโอกาสต่างๆ พระธรรมเทศนาแต่ละกัณฑ์มีความลึกซึ้ง ถึงอรรถถึงธรรม อันแสดงให้เห็นถึงภูมิธรรมอันสูงส่งของท่าน แต่เพราะพระธรรมเทศนาแต่ละกัณฑ์ ของพระเดชพระคุณท่าน มีความยาวพอสมควร คณะผู้จัดพิมพ์จึงได้คัดเฉพาะข้อความบางตอนของพระธรรมเทศนาในแต่ละกัณฑ์ออกมา เพื่อให้สะดวกต่อการจดจำ และนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

อาตมภาพขออนุโมทนาสาธุการในกุศลเจตนาของคณะศิษย์วัดหลวงพ่อสถรรพณการาม ผู้จัดพิมพ์หนังสือ **ทางบริสุทธิ** นี้ด้วยเป็นอย่างยิ่ง และขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย ได้โปรดดลบันดาลประทานพรให้คณะผู้จัดพิมพ์ อีกทั้งท่านเจ้าภาพผู้อุปถัมภ์การจัดพิมพ์ทุกท่านนั้นมี

ครอบครัวปาววัฒนพานิช

คุณบุญชู-คุณขจร บริรักษ์พานิชย์

คุณอ้อยทิพย์-คุณกิตติพงษ์ วิมลโนช

ศ.ไพจิตร-คุณวีรวรรณ โรจนวานิช และครอบครัว

คุณส่วน-คุณสมศรี พนมวัฒนากุล และบุตร ธิดา

คุณภาณิชดา มหาพัฒนากุล และญาติมิตร

คุณจุมพล-คุณสุดใจ แสงประชาธนารักษ์ และบุตร ธิดา

คุณเยาวณี-คุณวรพจน์-คุณวิชุดา-เด็กหญิงอภิัญญา

เด็กชายพันธิวิช สติสุขสมบูรณ์

คุณสุนัษว์ แซ่ตั้ง-คุณนิ แซ่เอี้ยะ-คุณธนากร-คุณภาวิดา

คุณพงษ์ศักดิ์ และครอบครัวตริณัฐจรัสกุล เป็นต้น

และผู้ร่วมอนุโมทนาทุกท่าน จงเจริญรุ่งเรืองด้วย

พระสัทธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยการ
ศึกษาสัมาปฏิบัติให้ได้พ้นไปจากไตรวัฏฏะ คือ กิเลสวัฏฏะ
กรรมวัฏฏะ และวิปากวัฏฏะ ได้ถึงมรรค ผล นิพพาน ที่สิ้นสุด
แห่งทุกข์ และขอให้จงเจริญด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละ
ปฏิภาณ ธนสาร ธรรมสารสมบัติ ปราศจากสิ่งใดโดยชอบ
กอบิด้วยธรรม ขอให้สิ่งนั้นจงพล้นสำเร็จ จงพล้นสำเร็จ
จงพล้นสำเร็จ ทุกประการ เทอญ

(พระเทพญาณมงคล)

เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อดุสิตธรรมกายาราม

ประธานกรรมการมูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย

ผู้อำนวยการสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย

อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

สารบัญ

๑.	คำสอนของพระพุทธเจ้าทุกพระองค์.....	๑
๒.	สุขอื่นนอกจากหยุดนิ่งไม่มี.....	๓
๓.	ไม่หยุดก็ไปไม่ได้.....	๕
๔.	หยุดได้ก็ถึงศาสนา.....	๗
๕.	หยุดนั้นแหละเป็นตัวสำเร็จ.....	๙
๖.	ไม่ได้ยอมตาย.....	๑๑
๗.	พึงละความกังวล.....	๑๓
๘.	ปล่อยวางให้หมดสิ้น.....	๑๕
๙.	ทางไปของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์.....	๑๗
๑๐.	บุญ-บารมี.....	๑๙
๑๑.	บารมี อุปบารมี ปรมัตถบารมี.....	๒๑
๑๒.	บารมีอยู่ในศูนย์กลางกาย.....	๒๓
๑๓.	นิพพาน.....	๒๕
๑๔.	ดีที่สุด ชั่วที่สุด ก็ถูกดึงดูด.....	๒๗
๑๕.	ต้องมีสัจฐานกลม.....	๒๙
๑๖.	อรหัง.....	๓๐
๑๗.	สัมมา สัมพุทโธ.....	๓๑
๑๘.	พระผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ.....	๓๒
๑๙.	หาทางกำจัดอวิชชาเสีย.....	๓๓
๒๐.	อวิชชา.....	๓๔
๒๑.	ขั้น ๕ เป็นอนิจจัง.....	๓๕
๒๒.	ทุกข์เกิดเพราะขึ้นธรรมดา.....	๓๖
๒๓.	เหตุให้เกิดอุปาทาน.....	๓๗
๒๔.	ติด-หลุด.....	๓๘
๒๕.	เพียรเถิดจะเกิดผล.....	๓๙

๒๖.	การเข้าถึงพระรัตนตรัย.....	๔๐
๒๗.	ทางไปของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์.....	๔๑
๒๘.	อายตนะดึงดูด.....	๔๒
๒๙.	ธรรมดวงนั้นสำคัญนัก.....	๔๓
๓๐.	เกาะที่พึ่งของตัว.....	๔๔
๓๑.	ผลยิ่งใหญ่ไพศาล.....	๔๕
๓๒.	ความเจริญหันเข้าสู่ตัว.....	๔๖
๓๓.	บุญไหลมา.....	๔๗
๓๔.	ประพจน์ทั้ง ๔ มีความสุข.....	๔๘
๓๕.	ปฏิรูปเทศ.....	๔๙
๓๖.	ประเทศที่สมควร.....	๕๐
๓๗.	ใจต้องหยุด.....	๕๑
๓๘.	มัชฌิมาปฏิปทา.....	๕๒
๓๙.	ตั้งตนไว้ชอบ.....	๕๓
๔๐.	ต้องไปรอกแน่.....	๕๔
๔๑.	ชั่วที่สุด ไปโลกันต์.....	๕๕
๔๒.	เป้าหมายใจดำของพระพุทธศาสนา.....	๕๖
๔๓.	ทางบริสุทธิ์.....	๕๗
๔๔.	อวดดี.....	๕๘
๔๕.	ทุกข์แท้ๆ.....	๕๙
๔๖.	วิธีถอดชั้น ๕.....	๖๐
๔๗.	เคารพศีลธรรม.....	๖๑
๔๘.	หลอกตัวเอง.....	๖๒
๔๙.	ทุกข์จริง ๆ.....	๖๓
๕๐.	คนโง่.....	๖๔

๕๑.	ใจต้องหยุด.....	๖๕
๕๒.	ทางมรรค ผล.....	๖๖
๕๓.	ความเลื่อม.....	๖๗
๕๔.	ตัวสำคัญ.....	๖๘
๕๕.	ใจต้องหยุดนิ่ง.....	๖๙
๕๖.	ไปนิพพานไม่ถูก.....	๗๐
๕๗.	อธิศีล.....	๗๑
๕๘.	ใหญ่กว่าธรรมกายไม่มี.....	๗๒
๕๙.	ไม่บริสุทธิไม่ได้เป็นมนุษย์.....	๗๓
๖๐.	พญามาร.....	๗๔
๖๑.	สวากขาตธรรม.....	๗๕
๖๒.	โกยเอาชี.....	๗๖
๖๓.	สุราพ่ายย่อยยับ.....	๗๗
๖๔.	เงินไหลเข้า.....	๗๘
๖๕.	ต้องเข้าถึงธรรมกายให้ได้.....	๗๙
๖๖.	นึกถึงดวงบุญ.....	๘๐
๖๗.	ให้บุญช่วย.....	๘๑
๖๘.	เอาของจริงใส่ตัว.....	๘๒
๖๙.	ถูกทางไปของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์.....	๘๓
๗๐.	ผู้ว่าง่ายสอนง่าย.....	๘๔
๗๑.	พระอรหันต์แท้ๆ.....	๘๕
๗๒.	อ่อน-แข็ง.....	๘๖
๗๓.	ชนะความชั่ว.....	๘๗
๗๔.	สติสัมโพชฌงค์.....	๘๘
๗๕.	หยุด.....	๘๙

๓๖.	ต้องทำเอง.....	๙๐
๓๗.	ลูกศิษย์พญามาร.....	๙๑
๓๘.	สังขารเป็นทุกข์.....	๙๒
๓๙.	อายตนนิพพานตั้งดูด.....	๙๓
๔๐.	ทางไปของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์.....	๙๔
๔๑.	มารร้าย.....	๙๕
๔๒.	จิตเป็นตัวสำคัญ.....	๙๖
๔๓.	ดำเนินตามพระพุทธเจ้า.....	๙๗
๔๔.	เป็นทุกข์เนื่องนิสัยเพราะกาม.....	๙๘
๔๕.	ทางสู่มรรค ผล นิพพาน.....	๙๙
๔๖.	ทางเบื้องต้นมรรค ผล นิพพาน.....	๑๐๐
๔๗.	ทานบารมี.....	๑๐๑
๔๘.	ต้องนุ่มนวล.....	๑๐๒
๔๙.	ศีลสร้างทรัพย์.....	๑๐๓
๕๐.	ยอดของพระไตรปิฎก.....	๑๐๔
๕๑.	ลักไม่ได้ ปล้นไม่ได้.....	๑๐๕
๕๒.	เกิดจากเหตุดี.....	๑๐๖
๕๓.	อุบาทว์เกิดขึ้นแล้ว.....	๑๐๗
๕๔.	ต้องให้ทาน.....	๑๐๘
๕๕.	เหตุให้เกิดบัณฑิต.....	๑๐๙
๕๖.	ต้องเคารพในหน้าที่.....	๑๑๐
๕๗.	ทานส่งผลให้.....	๑๑๑
๕๘.	ศีล.....	๑๑๒
๕๙.	ให้วางเสีย.....	๑๑๓
๑๐๐.	เข้ากลางถูกก็เป็นลูกพระตถาคต.....	๑๑๔

คำสอนของพระพุทธเจ้า ทุกพระองค์

พระพุทธศาสนา แปลว่า คำสั่งสอนของ
พระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าสอนให้สัตว์โลกทั้งหมด
ละชั่วด้วยกาย วาจา ใจ ทำความดีด้วยกาย วาจา
ใจ ทำให้ใจให้ใส ๓ ข้อนี้แหละ เป็นคำสอนของ
พระพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ ทั้งอดีต ปัจจุบัน อนาคต
ยืนยันทันหนึ่งเหมือนกันหมด

เหตุนี้ท่านทั้งหลาย เมื่อตั้งใจมั่นลงในพระพุทธ
ศาสนาเช่นนี้ ก็เพื่อจะทำใจของตนให้ดี ตามประสงค์
ในทางพระพุทธศาสนา

จาก หลักการเจริญภาวนาสมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน

สุขอื่นนอกจากหยุดนิ่งไม่มี

พอใจหยุดเท่านั้นถูกตัวสมณะแล้ว หยุด
นั้นแหละเป็นตัวสมณะ หยุดนั้นเองเป็นตัวสำเร็จ
ทั้งทางโลกและทางธรรมสำเร็จหมด

โลกที่จะได้รับความสุข ใจต้องหยุดตามส่วน
ของโลก ธรรมที่จะได้รับความสุข ใจต้องหยุดตาม
ส่วนของธรรม ท่านได้แนะนำไว้ตามวาระพระบาลีว่า
นัตถิ สันติ ปะรัง สุขัง

สุขอื่นนอกจากหยุดจากนิ่งไม่มี หยุดนั้นเอง
เป็นตัวสำคัญ เพราะเหตุนี้ต้องทำใจให้หยุด

จาก หลักการเจริญภาวนาสมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน

ไม่หยุดก็ไปไม่ได้

ทางธรรมเริ่มต้น ต้องหยุดตั้งแต่ต้นจนกระทั่ง
พระอรหันต์ ถ้าไม่หยุดก็ไปไม่ได้ ชัดทีเดียว แปลก
ไหมล่ะ

ไปทางโลกเขาต้องไปกันปราดเปรียวว่องไว
คล่องแคล่ว ต้องเล่าเรียนกันมากมาย จนกระทั่งรู้เท่า
ทันเหลี่ยมคูนผู้คนตลอดสาย จึงจะปกครองโลกให้
รุ่งเรืองเจริญได้ แต่ว่าจะไปทางธรรมนี่แปลก “หยุด”
เท่านั้นแหละไปได้ หยุดอย่างเดียวเท่านั้น

จาก หลักการเจริญภาวนาสมถวิปัสสนากัมมัฏฐาน

หยุดได้ก็ถูกศาสนา

ต้องเอาใจหยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้
เป็นกายมนุษย์ หยุดนั้นแหละถูกเป้าหมายใจดำ
ถูกโอวาของพระบรมศาสดา

ถ้าไม่หยุด จะปฏิบัติศาสนาสัก ๔๐, ๕๐ ปี
ก็ช่าง ที่สุดจะมีอายุสัก ๑๐๐ ปี หรือ ๑๒๐, ๑๓๐ ปี
ถ้าใจหยุดไม่ได้ ไม่ถูกศาสนาสักที หยุดเข้าลิบ
เข้าศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ไม่ได้
ไม่ถูกศาสนาสักที ต่อเมื่อใดหยุดได้ ก็ถูกศาสนา
ทีเดียว ถูกพระโอรสของพระศาสดาทีเดียว ให้จำให้
แม่น

จาก หลักการเจริญภาวนาสมถิปปสนากัมมัฏฐาน

หยุดนั้นแหละเป็นตัวสำเร็จ

หยุดนั้นแหละเป็นตัวสำเร็จ ที่บอกแล้วว่า “สมณะหยุด สมณะหยุด” พระองค์ทรงประทานภัยไว้ว่า “สมณะหยุดแล้ว ท่านไม่หยุด”

หยุดนี้แหละ เราจะบำเพ็ญสมณวิปัสสนา ต้องกระทำตรงนี้ให้ได้ก่อน อย่างอื่นอย่าเพิ่งไปพูด เพราะเรื่องจะมากไปนัก ต้องเอาที่หยุดนี้ให้ตกลงเสียก่อน ถ้าเราปฏิบัติไปจนทำใจให้ได้แล้วละก็ เราก็กระทำอะไรต่อไปได้

จาก หลักการเจริญภาวนาสมณวิปัสสนากัมมัฏฐาน

ไม่ได้ยอมตาย

ไม่ได้ยอมตายกันทีเดียว ทำให้หยุดจริงๆ พอหยุดเข้าเท่านั้น ก็จับตัวได้ว่า ทางพระพุทธศาสนา เติบอย่างนี้ ที่เป็นเช่นนี้เราต้องจำให้แม่นยำ ให้มันทีเดียว บริกรรมประคองใจให้หยุดไว้ ด้วยบริกรรมภาวนาว่า “ลัมมาอะระหัง ลัมมาอะระหัง ลัมมาอะระหัง” นี่ให้มันคงที่เดียวอย่าให้เคลื่อนได้

จาก หลักการเจริญภาวนาสมถิปปัสสนากัมมัฏฐาน

พระมงคลเทพมุนี

(สด จันทสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ

พึ่งความสะดวก

การทำภาวนา จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ทำจะต้องมีใจ
และอารมณ์ปลอดโปร่ง ห่างจากกิจที่จะต้องกังวล
ทั้งปวง เพราะถ้าหากมีความกังวลมากนัก ก็อาจจะ
ทำให้สมาธิไม่แน่วแน่

ฉะนั้นถ้ามีความตั้งใจว่าจะทำสมาธิแล้ว ก็พึ่ง
ความสะดวกใหญ่่น้อยทั้งปวงเสียให้สิ้น มุ่งแต่ธรรมะ
อย่างเดียว

จาก คู่มือสมาธิ

ปล่อยวางให้หมดสิ้น

แม้ความรู้ในทางธรรมะใดๆ ที่ได้เล่าเรียนมาแล้ว ก็ควรพยายามปล่อยวางให้หมดสิ้นเสียก่อนในเวลาทำภาวนา

ถ้าหากไม่ทำเช่นนั้น ก็จะเกิดเป็นวิจิกิจจา (ความลังเลสงสัย) ขึ้น ทำให้ผู้ปฏิบัติไม่เห็นธรรมได้ตามต้องการ

จาก คู่มือสมาธิ

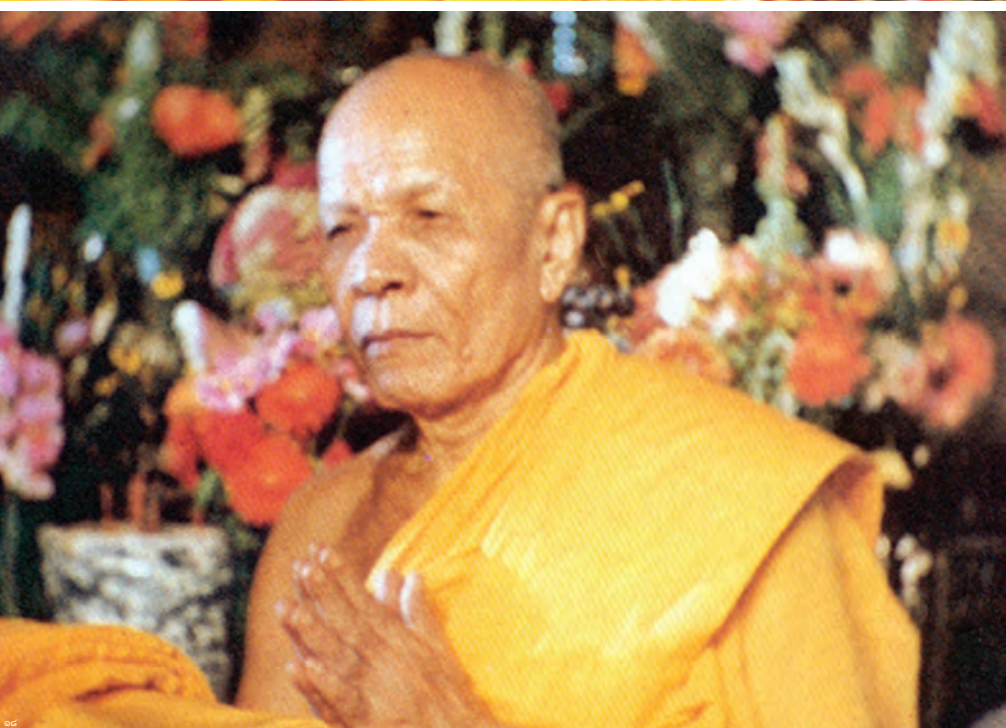
ทางไปของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์

หลังจากการสวดมนต์ไหว้พระรัตนตรัยแล้ว
พึงคุ้ยบัลลังก์ขัดสมาธิ เท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวา
ทับมือซ้าย นิ้วชี้มือขวาจรดหัวแม่มือซ้าย หลับตาพอ
หนังตาติดกันตามสบาย ตั้งกายให้ตรง จนยึดตัวไม่
ได้ต่อไป ที่เรียกว่า อุชุง กายัง ปะณิธายะ ตั้งกาย
ให้ตรง ปะริมุขัง สะติง อุปปัณฺฐะเปตตวา เข้าไปตั้งสติ
ไว้ให้มีหน้ารอบไม่เผลอ (ตรงกับพระชีนาสพผู้เป็น
สติวินัย) มีสติทุกเมื่อ

นี่เป็นทางไปของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์
สติไม่เผลอจากกิจกรรมภาวนาและกรรมนิมิตให้
ติดกัน ไม่แยกจากกัน

จาก คู่มือสมาธิ

บุญ - บารมี

บุญที่เกิดจากการบริจาคทานนั้น เมื่อบริจาคบ่อยครั้งเข้า รวมกันได้ขนาดโตวัดเส้นผ่าศูนย์กลางได้ประมาณ ๑ คืบ หรือขนาดเท่าดวงจันทร์แล้ว ดวงบุญนั้นจะกลั่นตัวเองเป็นบารมี ที่เรียกว่า ทานบารมี ได้ดวงทานบารมีราวๆ วัดตัดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑ นิ้ว

เมื่อดวงทานบารมีนี้มีมากขึ้น จนวัดเส้นผ่าศูนย์กลางได้ ๑ คืบ หรือขนาดเท่าดวงจันทร์แล้ว ก็จะกลั่นตัวเองเป็นบารมีที่สูงกว่านั้น คือเรียกว่า ทานอุปบารมี ได้ดวงทานอุปบารมีราวๆ วัดตัดเส้นผ่าศูนย์กลางได้ ๑ นิ้ว

และดวงทานอุปบารมีนี้ เมื่อมีมากขึ้นจนวัดเส้นผ่าศูนย์กลางได้ ๑ คืบ หรือขนาดเท่าดวงจันทร์แล้ว ก็จะกลั่นตัวเองเป็นบารมีที่สูงสุดคือ **ทานปรมัตถบารมี** ได้ดวงทานปรมัตถบารมีราวๆ ๑ นิ้ว

จาก คู่มือสมภาร

พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ๑๙

บารมี อุปบารมี ปรมัตถบารมี

ส่วนบุญที่เกิดจากการรักษาศีล การออกจาก
กาม ความมีปัญญา ความเพียร ความอดทน ความ
สัตย์จริง ความตั้งใจมั่น ความเมตตา ความมีอุเบกขา
เหล่านี้

เมื่อบุญแต่ละอย่างๆ มีจำนวนมากขึ้น ได้ขนาดที่
จักกลั่นตัวเองแบบทานที่กล่าวแล้ว ก็จักกลั่นตัวเอง
เป็น **บารมี อุปบารมี และปรมัตถบารมี** ตามลำดับ
บุญและบารมีทั้ง ๓ ระดับนี้ จึงเป็นเหตุผลแก่กัน
ดังนี้

จาก คู่มือสมาธิ

บารมีอยู่ในศูนย์กลางกาย

ต่อเมื่อโรบุญเหล่านี้ ขยายส่วนกลั่นตัวเองเป็น บารมี อุปบารมี และปรมัตถบารมี ได้เต็มจำนวน วัดเส้นผ่าศูนย์กลางได้ ๑ คืบ เสมอกันหมดแล้ว สำหรับผู้ที่ปรารถนาเพียงนิพพาน โดยการเป็นพระ อริยสาวกองค์ใดองค์หนึ่ง บารมีเพียงนี้ก็จะทำให้ บรรลุความเป็นปกติสาวกได้

ส่วนผู้ที่ปรารถนาจะสร้างบารมี เป็นพระ อสีติมหาสาวก พระอัครสาวก และพระพุทธเจ้า เหล่านี้ ก็ต้องสร้างบารมีแต่ละบารมี ให้มีส่วนโตกว่าจำพวก แรกนี้ขึ้นไปเป็นลำดับ **บารมีนี้อยู่ในศูนย์กลางของ ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกาย ทุกกาย**

จาก คู่มือสมาธิ

นิพพาน

นิพพานเป็นอายตนะอันหนึ่ง ซึ่งแตกต่างออกไปจากโลกายตนะ และอายตนะทั้ง ๖ ทั้ง ๑๒ นั้น เป็นอายตนะที่สูงกว่าวิเศษกว่า และประณีตกว่าอายตนะอื่น แต่ก็ทำหน้าที่ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน คือ โลกายตนะ ทำหน้าที่ดึงดูดสัตว์โลก ที่ยังมีความผูกพันอยู่กับโลกไว้ไม่ให้พ้นไปจากโลกได้

ส่วนอายตนะ คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ก็ทำหน้าที่ดึงดูด รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส ธรรมารมณ์ ตามหน้าที่ของตนๆ และในทำนองเดียวกัน อายตนะนิพพาน ก็มีหน้าที่ดึงดูดพระพุทธรเจ้า พระอรหันต์เข้าไปสู่อายตนะของตน

สถานที่อันเป็นที่ประทับของพระพุทธรเจ้าเรียกว่า อายตนะนิพพาน ส่วนพระพุทธรเจ้าที่ประทับอยู่ในอายตนะนิพพานนั้น เราเรียกว่า **พระนิพพาน**

จาก คู่มือสมาธิ

ดีที่สุด ชั่วที่สุด ก็ถูกดึงดูด

ดีที่สุดของภพ ๓ ก็ถูกอายตนะของอรูปรูปภพ
ดึงดูดเอาไป

ชั่วที่สุดของภพ ๓ ก็ถูกอายตนะของอเวจีดึงดูด
เอาไป

แต่ถ้าหากดีจนเกินความดีในอรูปรูปภพเสียแล้ว
ก็ต้องถูกอายตนะนิพพานดึงดูดเอาไป เป็นอันว่า
พ้นไปจากภพ ๓ นี้ทีเดียว สูงขึ้นไปเหนือภพ ๓ นี้
หาประมาณมิได้ พ้นการติดต่อกับภพ ๓ นี้ ด้วย
ประการทั้งปวง กลมรอบตัวและใสบริสุทธิ์ยิ่ง
นั้นแหละคือ **นิพพาน**

จาก คู่มือสมาธิ

ต้องมีสัณฐานกลม

ธรรมดาสีที่เกิดขึ้นมา โดยปราศจากบุคคลเสกสรร
ขึ้นแล้ว เบื้องต้นทีเดียวสิ่งนั้นจะต้องมีสัณฐานกลม
เช่น กลมรูปหรือฟองไข่แดงของเบ็ด หรือไข่ เป็นต้น

แม้ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดวงดาว และภาพ
ตามทีคำนวณทางวิทยาศาสตร์ ก็ปรากฏว่ามีสัณฐาน
กลมด้วยกันทั้งสิ้น ฉะนั้น ภาพ ๓ นิพพาน และ
โลกันต์ ที่กล่าวว่ามีสัณฐานกลม จึงนับว่าเป็นเรื่อง
ธรรมดาที่สุด

จาก คู่มือสมาธิ

๑๖

อรหัง

อรหัง แปลสั้นๆ ว่า **ไกล** ว่าควร เป็นสองนัยอยู่
ไกล หมายความว่า **ไกลจากกิเลส** หรือว่า **พ้นจาก
กิเลสเสียแล้ว** ไกล ตรงกันข้ามกับปุถุชนคนเรา
ซึ่งยังอยู่ใกล้ชิดกิเลส

พระองค์บริสุทธิ์ผุดผ่อง ดังแห่งทองชมพูนุท
หรืออีกอย่างหนึ่งว่าใสเหมือนดวงแก้วอันหาค่ามิได้
สมคำที่ว่า **พุทธรัตนะ**

จาก พระธรรมเทศนาภันท์ที่ ๑
เรื่อง พระพุทธรูป พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ

๑๗

สัมมา สัมพุทโธ

สัมมา สัมพุทโธ แปลตามศัพท์ว่า ตรัสรู้ด้วย
พระองค์เองโดยชอบ หรือนัยหนึ่งว่า ตรัสรู้เองโดย
ถูกต้อง หรือพูดให้สั้นก็ว่า รู้ถูกเอง

จาก พระธรรมเทศนาภักดิ์ที่ ๑
เรื่อง พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ

๑๘

พระผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ

ที่ว่า “เห็น” นั้นมิได้หมายความว่า เห็นอย่าง
ตาเราเห็นอะไรจริงๆ แต่พระองค์เห็นด้วยตาธรรมกาย
และการที่พระองค์เห็นนี้ โดยมีได้มีผู้ใดสอนให้รู้สอน
ให้เห็น รู้เห็นโดยลำพังพระองค์เอง และสิ่งทั้งหลาย
ที่พระองค์รู้เห็นนั้น ตรงตามความเป็นจริงทั้งนั้น
มิใช่คาดคะเนหรืออนุมานเอา จึงเป็นองค์สัมมา
สัมพุทธะ **พระผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ**

จาก พระธรรมเทศนาถีกัณฑ์ที่ ๑
เรื่อง พระพุทฺธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ

หาทางกำจัดอวิชาเสีย

อวิชา เป็นมูลรากฝ้ายเกิด หรือที่เรียกว่า สมุทัย และในทางดับ หรือที่เรียกว่านิโรธ ก็ทำนองเดียวกัน อวิชา เท่านั้นเป็นตัวการสำคัญ

ถ้าดับอวิชาได้อย่างเดียว อื่นๆ ดับเรียบหมด เพราะอวิชาเหมือนต้นไฟ แต่ถ้ายังดับอวิชาไม่ได้แล้ว ก็ไม่มีหวังว่าอย่างอื่นจะดับได้ ที่หมายสำคัญในคำสอนของพระองค์จึงอยู่ที่ว่า **ให้ผู้ปฏิบัติเพียรหาทางกำจัดอวิชาเสีย จึงจะพ้นจากห่วงลึกคือวัฏฏะสงสารได้**

จาก พระธรรมเทศนาภันท์ที่ ๑
เรื่อง พระพุทธานุคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ

๒๐

อวิชชา

อวิชชา ที่แปลว่า ไม่รู้นั้น ได้แก่ ไม่รู้อดีต ปัจจุบัน อนาคต ของสังขาร ไม่รู้ปัจจุสมุปบาท และอริยสัจจะ

ขั้นที่ ๕ เป็นชื่อของอุปาทาน ถ้าปล่อยขั้นที่ ๕ หรือวางขั้นที่ ๕ ไม่ได้ ก็พ้นจากภพไม่ได้ คงเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในกามภพ รูปภพ อรูปภพ นี้เอง มีตมณวนอยู่ในที่มีต คือโลกนี้เอง ได้ในคำว่า อันธะภูโต อะยัง โลโก ซึ่งแปลว่า โลกนี้นะมีต ผู้แสวงหาโมกขธรรม ถ้ายังติดขั้นที่ ๕ อยู่แล้ว ยังจะพบโมกขธรรมไม่ได้เป็นอันขาด

จาก พระธรรมเทศนาภังค์ที่ ๑

เรื่อง พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ

๒๑

ขั้นที่ ๕ เป็นอนิจจัง

ขั้นที่ ๕ เป็นอนิจจัง ไม่เที่ยง ย่อมแปรผันไปตามธรรมดาของมัน เกิดแล้วธรรมดานั้นก็ต้องแก่ ต้องเจ็บ ต้องตาย เมื่อมันถึงคราวแก่ เราไม่อยากจะแก่หรือไม่ยอมแก่ อาการของมันที่แสดงออกมามีผมหงอกเป็นต้น

ถ้าเราชินมัน ตะเกียกตะกายหายยอมมันไว้ นี้อย่างหยาบๆ ก็เห็นแล้วว่าเกิดทุกข์แล้ว เกิดลำบากแล้ว ถ้าเราปล่อยตามเรื่องของมัน ก็ไม่มีอะไรมาทุกข์

จาก พระธรรมเทศนาภันท์ที่ ๑
เรื่อง พระพุทฺธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ

ทุกข์เกิดเพราะขึ้นธรรมดา

เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ก็ทำนองเดียวกัน ความทุกข์เกิดขึ้นเพราะขึ้นมัน ขึ้นธรรมดาของมัน สิ่งไม่เที่ยงจะให้เที่ยง สิ่งที่ไม่ใช่ตัวตนก็ยังขึ้นยึดว่าเป็นตัวตน

เหตุที่ให้ขึ้นธรรมดาของมันเช่นนี้ อะไรวะ?
อุปาทาน นั่นเอง ถ้าปล่อยอุปาทานได้ การขึ้นธรรมดาก็ไม่มี

จาก พระธรรมเทศนาภังค์ที่ ๑
เรื่อง พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ

๒๓

เหตุให้เกิดอุปาทาน

อะไรเล่าเป็นเหตุให้เกิดอุปาทาน? ตัณหานั่นเอง
ได้แก่ กามตัณหา ความทะยานอยาก เกี่ยวด้วย
อารมณ์ ๖ มีรูปเป็นต้น

ภวตัณหา ความทะยานอยากเป็นไปในอารมณ์
๖ ประกอบด้วย สัสสตทิวฏฐิ ถือว่าเที่ยงถาวร

วิภวตัณหา ความทะยานอยากเป็นไปในอารมณ์
๖ ประกอบด้วย อุกฺเขททิวฏฐิ ถือว่าขาดสูญ **เมื่อละ
ตัณหาได้ อุปาทานก็ไม่มี**

จาก พระธรรมเทศนาภังค์ที่ ๑
เรื่อง พระพุทฺธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ

ติด-หลุด

ติด หลุด เป็นหัวข้อสำหรับผู้ปฏิบัติ ปล่อย
อุปาทานไม่ได้เรียกว่า **ติด** ปล่อยได้เรียกว่า **หลุด**

ติดคือติดอยู่ในโลก หลุดคือพ้นจากโลก เรียกว่า
โลกุตตระ เข้าแดนพระนิพพาน ต้องปล่อยอุปาทาน
ทั้งในกายมนุษย์ กายทิพย์ กายรูปพรพรหม กาย
อรูปพรหม ต้องพิจารณาให้เห็นความเป็นจริงแห่ง
เบญจขันธ์ดังกล่าวมานั้นด้วยตาธรรมกาย จึงเป็น
วิปัสสนาวิชา อันจะเป็นทางให้หลุดได้

จาก พระธรรมเทศนาถ้อยคำที่ ๑
เรื่อง พระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ

เพียรเกิดจะเกิดผล

ในการบำเพ็ญภาวนา ความเพียรเป็นข้อสำคัญ
ยิ่ง ต้องทำเสมอทำเนืองๆ ในทุกอิริยาบถ ไม่ว่าจะนั่ง
นอน เดิน ยืน และทำเรื่อยไป

อย่าหยุด อย่าละ อย่าทอดทิ้ง อย่าท้อแท้ มุ่ง
รู้ตหน้าเรื่อยไป ผลจะเกิดวันหนึ่ง ไม่ต้องสงสัย ผล
เกิดอย่างไร ท่านรู้ได้ด้วยตัวของท่านเอง

จาก พระธรรมเทศนาภิกษุที่ ๑
เรื่อง พระพุทธานุคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ

การเข้าถึงพระรัตนตรัย

การที่จะเข้าถึงพระรัตนตรัย ที่ถูกแท่นั้น ต้องเอาใจของตนจรดลงที่ศูนย์กลางของธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ เป็นดวงใสบริสุทธิ์เท่าๆ ฟองไข่แดงของไก่ ตั้งอยู่ศูนย์กลางของกายมนุษย์ มีเหมือนกันหมดทุกคน

จาก พระธรรมเทศนาถ้อยคำที่ ๒
เรื่อง รตนัตตยคมนาปนคคาถา
๖ มีนาคม ๒๕๕๒

๒๗

ทางไปของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์

ทางไปของปุถุชนไม่หยุด ออกนอกรอกหยุด
นอกจากทางไปของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์อยู่เสมอ
จึงได้เจอเจอพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ยากนัก ขอผู้
จงรักภักดีต่อตนของตนที่แท้แล้ว จงตั้งใจแน่วแน่
ให้ถูกทางไปของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์เกิดประเสริฐ
นัก พระพุทธเจ้า พระอรหันต์ในอดีต อนาคต ปัจจุบัน
ไปทางเดียวเหมือนกันทั้งหมด

เพราะฉะนั้นพวกเราที่จะเข้าถึงพระรัตนตรัยจึง
ต้องทำใจให้หยุดนิ่ง ให้ตรงต่อทางไปของพระพุทธเจ้า
พระอรหันต์ จึงจะถูกหลักฐานในพุทธศาสนา

จาก พระธรรมเทศนาภิกษุที่ ๒

เรื่อง รตนัตถยคมนาปนพณามคาถา

๖ มีนาคม ๒๕๔๒

พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ๔๑

อายตนะตึงดูด

อายตนะตึงดูด เช่น โลกายตนะ อายตนะของโลก ในกามภพ อายตนะของกามมันตึงดูดให้ช้อยอยู่ในกามคือ กามภพ

รูปภพ อายตนะรูปพรหมตึงดูดเพราะอยู่ในปกครองของรูปฌาน อายตนะตึงดูดให้รวมกัน อรูปภพ อายตนะของอรูปพรหม อรูปฌานตึงดูดเข้ารวมกัน

อตฺถิ ภิกขเว สะพียะตะนัง นิพพานเป็นอายตนะอันหนึ่ง เมื่อหมดกิเลสแล้วนิพพานก็ตึงดูดไปนิพพานเท่านั้น ให้รู้จักหลักจริงอันนี้ก็เอาตัวรอดได้

จาก พระธรรมเทศนาภังค์ที่ ๓

เรื่อง อาทิตตปริยายสูตร

๒๕ สิงหาคม ๒๕๓๖

ธรรมดวงนั้นสำคัญนัก

ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ ไส้เท้าฟองไข่
แดงของไก่ ดวงนั้นแหละเรียกว่า**ธรรม**

ธรรมดวงนั้นดับไปกายมนุษย์ก็ดับ ธรรมดวง
นั้นผ่องใสสะอาดสะอาด กายมนุษย์ก็รุ่งโรจน์
โชตินาการ ธรรมดวงนั้นชุ่มชื้นเศร้าหมอง
กายมนุษย์ก็ไม่ผ่องใส ซอมซ่อ ไม่สวยไม่งาม
น่าเกลียดน่าชังไป เพราะ**ธรรมดวงนั้นสำคัญนัก**
ธรรมดวงนั้นแหละเป็นชีวิตของมนุษย์ คือความเป็น
อยู่ของมนุษย์ ความเห็น ความจำ ความคิด ความรู้
อยู่กลางดวงนั้น

จาก พระธรรมเทศนาถ้อยคำที่ ๔
เรื่อง สิ่งที่เป็นเกาะเป็นที่พึ่งของตน

๑๓ กันยายน ๒๕๓๖

๓๐

เกาะที่พึ่งของตัว

พระรัตนตรัย คือ พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ
สังฆรัตนะ นี่เป็นที่พึ่งของเราทั้งหลาย

สิ่งอื่นนอกจากพระรัตนตรัยนี้ไม่มี และสิ่งอื่นที่
เราจะพึ่งสูงและดีขึ้นไปกว่านี้ไม่มี

จาก พระธรรมเทศนาถ้อยคำที่ ๕

เรื่อง สังคหวัตถุ

๒๐ กันยายน ๒๕๓๖

๓๑

ผลยิ่งใหญ่ไพศาล

การบริจาคทาน ถ้าถูกทักษิณะบุคคล ก็เป็น
ผลยิ่งใหญ่ไพศาล ถ้าไม่ถูกทักษิณะบุคคลแล้ว
ผลนั้นก็ต่ำทรามลง ถ้าถูกทักษิณะบุคคลก็ผลนั้น
รุนแรงสูงขึ้น มีกำลังกล้าขึ้น

จาก พระธรรมเทศนาถ้อยคำที่ ๕

เรื่อง สังคหวัตถุ

๒๐ กันยายน ๒๕๔๖

๓๒

ความเจริญหันเข้าสู่ตัว

พระพุทธเจ้า พระอรหันต์ เมื่อมีพระชนม์อยู่ก็มีการให้อย่างนี้ จึงเจริญรุ่งเรืองอยู่ได้ ถ้าปราศจากการให้อย่างนี้แล้ว เจริญรุ่งเรืองอยู่ไม่ได้

เมื่อให้ความเจริญแก่พระพุทธศาสนาแล้ว ความเจริญก็หันเข้าสู่ตัว ไม่ต้องไปสงสัย ได้ชื่อว่า ให้ความเจริญแก่ตัวนั่นเองทีหลัง

จาก พระธรรมเทศนาภักดิ์ที่ ๕

เรื่อง สังคหัตถุ

๒๐ กันยายน ๒๕๓๖

๓ ๓

บุญไหลมา

บุญไหลมาจากสายธาตุธรรมของตัวเอง โดย
อตโนมัตติ เข้าสู่อตโนมัตติ คือดวงธรรมที่ทำให้เป็น
กายมนุษย์ ไสบริสุทธิต่างฟองไข่แดงของไก่ ในกลาง
กายมนุษย์นี้ กลางดวงนั้นแหละ เป็นที่ตั้งของบุญ
บุญไหลมาติดอยู่กลางดวงนั้น

เหมือนยังกับไฟติดอยู่ในหลอดไฟฟ้า ก็ร้อย
แรงเทียน ก็พันแรงเทียน ก็ข้างเถิด แล้วแต่หลอด
เขาทำดีกรีไว้เท่าไร จุไฟได้เท่านั้น ส่วนอตโนมัตติ
ธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์นี้ บุญมากเท่าไรก็ใส่
เข้าไปไม่เต็ม เท่าไรๆ ก็ไม่เต็ม

จาก พระธรรมเทศนาถ้อยคำที่ ๕

เรื่อง สังคหวัตถุ

๒๐ กันยายน ๒๕๓๖

พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ๔๗

๓๔

ประพจน์ทั้ง ๔ มีความสุข

โลกจะได้รับความสุข ก็เพราะอาศัยความ
ประพจน์ทั้ง ๔ อย่าง คือ

ให้ท่าน กล่าววาจาไพเราะ ประพจน์ให้เป็น
ประโยชน์ในกันและกัน ความประพจน์ดีให้สมำเสมอ
ในธรรมนั้นๆ ในบุคคลนั้นๆ

จาก พระธรรมเทศนาภังค์ที่ ๕

เรื่อง สังคหัตถุ

๒๐ กันยายน ๒๕๓๖

๓๕

ปฏิรูปเทศ

เราเกิดมาเป็นไทย เราได้อยู่ในประเทศไทย มี
ศาสนาปรากฏอยู่ในประเทศไทยนี้ เรียกว่าพุทธศาสนา
เราเป็นภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา ตั้งอยู่ใน
พุทธศาสนาด้วย

นี้เป็นปฏิรูปเทศ ไม่ใช่อื่น **ตรงนี้เป็นปฏิรูปเทศ**

จาก พระธรรมเทศนาถ้อยคำที่ ๖

เรื่อง มงคลกถา ๑

๒๐ กันยายน ๒๕๓๖

๓๖

ประเทศที่สมควร

นี่เป็นปฏิรูปเทศ ประเทศที่สมควรที่เราจะพึง
ประพฤติปฏิบัติในศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุตติ
ญาณทัสสนะ ให้ถูกต้องร่องรอยความประสงค์ของ
ทางพุทธศาสนาได้ ดังนี้ เป็นปฏิรูปเทศ เรามาอยู่ใน
ประเทศเช่นนี้แล้ว **เราสมควรที่จะดำเนินให้ถูกต้อง
ร่องรอยความประสงค์ของทางพุทธศาสนา**

จาก พระธรรมเทศนาถ้อยคำที่ ๖

เรื่อง มงคลกถา ๑

๒๐ กันยายน ๒๕๓๖

ใจต้องหยุด

ต้องหยุดอยู่ที่ศูนย์กลางดวงธรรม ที่ทำให้เป็น
กายมนุษย์ ไสบริสุทธิ์เท่าฟองไข่แดงของไก่ สะดือ
ทะลุหลัง ขวาทะลุซ้าย กลางก็กันนั้น

ตรงนั้น เวลาเรามาเกิดใจเราต้องหยุดตรงนั้น
เวลาเราหลับใจต้องไปหยุดตรงนั้น เวลาเราตายใจ
ต้องไปหยุดตรงนั้น เวลาเราตื่นก็ต้องตื่นตรงนั้นแหละ
จุดนั้นแหละเป็นที่เกิด ที่ดับ ที่หลับ ที่ตื่น มีจุดเดียว
ต้องเอาใจของเราไปจรดนิ่งอยู่ตรงนั้นแหละ ทำใจให้
หยุด แก่ใจให้หยุด **ใจหยุดขณะใด ขณะนั้น**
ถูกต้องร่องรอยความประสงค์ของทางพุทธศาสนา

จาก พระธรรมเทศนาภันท์ที่ ๖

เรื่อง มงคลกถา ๑

๒๐ กันยายน ๒๕๓๖

พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ๕๑

มัชฌิมาปฏิปทา

ประเทศข้างในต้องหยุดอยู่กลางดวงธรรม
ที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ หยุดตรงนั้น จึงจะได้ชื่อว่า
เป็นประเทศที่สมควรทีเดียว

หยุดตรงนั้นถูกมัชฌิมาประเทศ ถูกมัชฌิมา
ปฏิปทา ข้อปฏิบัติเป็นกลาง ไม่เข้าไปใกล้ที่สุดทั้ง
สองอย่าง คือ กามสุขัลลิกานุโยค กับ อัตตกิลมถา
นุโยค เป็นมัชฌิมาปฏิปทาแท้

จาก พระธรรมเทศนาภันฑ์ที่ ๖

เรื่อง มงคลกถา ๑

๒๐ กันยายน ๒๕๓๖

๓๙

ตั้งตนไว้ชอบ

ตั้งตนไว้ชอบตั้งกันอย่างไร ขึ้นต้น ต้องตั้งตนไว้ไหน ตั้งตนไว้ในศีล ตั้งตนไว้ในการเจริญภาวนา นี่เป็นการตั้งตนไว้ชอบของกายมนุษย์หยาบ

ส่วนการตั้งตนไว้ชอบของกายมนุษย์ละเอียด กายมนุษย์ละเอียดคือกายที่ผ่นออกไป เอากายมนุษย์ละเอียดมาหยุดหนึ่งที่ศูนย์กลางกายมนุษย์หยาบ ที่หยุดที่หนึ่งนั้นแหละ เรียกว่า อัตตะลัมมาปะณิธิ แท้

จาก พระธรรมเทศนาภคินท์ที่ ๖

เรื่อง มงคลกถา ๑

๒๐ กันยายน ๒๕๓๖

ต้องไปนรกแน่

เอาทรัพย์สินของเขามาได้สมเจตนา ไม่แต่เพียง
แสนหนึ่งนะ สตางค์หนึ่งก็ดี สองสตางค์ก็ดี ถ้าว่า
เป็นของเขาละก็ แบบเดียวกันอย่างนี้ทั้งหมด

ถ้าว่าจิตเกิดขึ้นโดยความยินดีเช่นนั้น ถือเอา
ของเขามาเช่นนั้น นี่แหละโลภะมูลดวงหนึ่ง นี่เป็น
ดวงตัน เกิดขึ้นเป็นอกุศลทีเดียว **เราต้องไปนรกแน่
ต้องได้รับทุกข์แน่** เชื่อจิตดวงนี้ต้องได้รับทุกข์แน่
รับบาปแน่ทีเดียว

จาก พระธรรมเทศนาภันท์ที่ ๗
เรื่อง พระปรมัตถ์ : อกุศลจิต

๑ ตุลาคม ๒๔๙๖

ชั่วที่สุด ไปโลกันต์

ชั่วที่สุดนะเป็นอย่างไรมีดวงธรรมที่ทำให้เป็น
กายมนุษย์ ไสบริสุทธิ์เท่าฟองไข่แดงของไก่ ตั้งอยู่
กลางกายมนุษย์นั้น ดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์
ใสเท่าฟองไข่แดงของไก่ ตั้งอยู่กลางกายมนุษย์ กาย
มนุษย์ละเอียดมีทั้งนั้น เป็นดวงให้เกิดทั้งนั้น

ทำชั่วเกินส่วนเข้า ไม่มีดีเจือปนเลย วัดผ่าเส้น
ศูนย์กลางกลมรอบตัว ๒๐ วา มีชั่วฝ่ายเดียว ดีไม่
มีเจือปนเลย แตกกายทำลายชั้นไปเกิดในโลกันต์
นั่นแหละ ถ้าว่าหย่อนกว่านั้นขึ้นมาก็อเวจี

จาก พระธรรมเทศนาภักดิ์ที่ ๘

เรื่อง เบญจชั้นธิ

๒๑ ธันวาคม ๒๕๓๖

เป้าหมายใจดำ ของพระพุทธศาสนา

ต้องการจะให้เรา หนทางบริสุทธิ์ที่ใจหยุดนี้
ภิกษุ สามเณร ถ้าทำให้หยุดตรงนี้ได้ละก็ ไม่พบ
ทางบริสุทธิ์เลย

อุบาสก อุบาสิกา ปฏิบัติในศาสนา ทำใจหยุด
ไม่ได้ก็ไม่พบทางบริสุทธิ์เลย เข้าทางบริสุทธิ์ไม่ถูกเลย
หยุดนั้นแหละเป็นเป้าหมายใจดำของพุทธศาสนา

จาก พระธรรมเทศนาถ้อยคำที่ ๘

เรื่อง เบญจขันธ์

๒๑ ธันวาคม ๒๕๓๖

๔๓

ทางบริสุทธฺิ

ทั้งภิกษุ สามเณร อุบาสิกา อุบาสก เขาทำใจ
หยุดได้ นั้นแหละถูกทางไปของพระพุทธเจ้า พระ
อรหันต์ นั้นแหละเป็นทางบริสุทธฺิละ

**เมื่อรู้จักทางบริสุทธฺิดังนี้ละก็ เมื่อเป็นมนุษย์
แล้วอย่าให้เคลื่อนนะ ถ้าว่าเคลื่อนละก็ เสียที่ที่มา
ประสบพบพุทธศาสนา**

จาก พระธรรมเทศนาถันท์ที่ ๘

เรื่อง เบญจขันธ์

๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๖

๔๔

อวดดี

ชั้นทั้ง ๕ คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ที่เราแบกเป็นภาระหนักอยู่ในบัดนี้ แล้วอวดดีด้วยนะ ภาระของตัวหนักพออยู่แล้ว ยังอวดดีไปแบกภาระของคนอื่นเขาเข้าอีกด้วย

เอากันละตรงนี้ อวดดีแบกภาระของคนอื่นเขาเข้าด้วย ไม่ใช่แบกน้อยด้วย บางคนแบกหลายๆชั้น แอบไปแบกเข้า ๕ ชั้น อีกแล้ว หญิงก็ดีชายก็ดีแอบไปแบกเข้าอีก ๕ ชั้น แล้วรวมของตัวเข้าเป็น ๑๐ ชั้นแล้ว หนักเข้าก็หลุดออกมาอีก ๕ ชั้น เป็น ๑๕ ชั้นแล้ว

จาก พระธรรมเทศนาภังค์ที่ ๙
เรื่อง ชั้น ๕ เป็นภาระอันหนัก

๒๙ ธันวาคม ๒๕๓๖

๔๕

ทุกข์แท้ๆ

บุคคลผู้แบกชั้นร ๕ ที่หนักไป ถ้าว่าปล่อยวาง
ชั้นร ๕ ไม่ได้ ก็เป็นทุกข์แท้ๆ
ถ้าปล่อยวางชั้นร ๕ เสียได้ ก็เป็นสุขแท้ๆ
เหมือนกัน ตรงกันข้ามอย่างนี้

จาก พระธรรมเทศนาถันท์ที่ ๙
เรื่อง ชั้นร ๕ เป็นภาระอันหนัก
๒๙ ธันวาคม ๒๕๓๖

วิธีถอดขั้นที่ ๕

วิธีถอดเบญจขั้นที่เบื้องต้นต้องสำรวม ที่จะสำรวมนะ ต้องพิจารณาเบญจขั้นทั้ง ๕ เสียก่อนว่าเป็นของไม่ดีไม่งาม เป็นของไม่ดีไม่งามนะ เป็นของหนักจริงๆ นะ รู้ว่าเป็นของหนักแล้ว เริ่มต้นทีเดียว เมื่อเห็นว่าหนักละก็ เริ่มต้นสำรวม ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ เลยทีเดียว

สำรวมระวังไว้ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ในเวลาที่รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์ มากระทบ คอยระวังไว้ สำรวมไว้ให้ดี เมื่อระวังให้ดีแล้ว สละความยินดียินร้ายไม่ให้มากระทบ ไม่ให้ความชอบความไม่ชอบ ซึ่งเป็นกิเลสหยาบเข้ามากระทบได้ สละเสีย เมื่อสละเช่นนั้นถ้าจะเกียจคร้านไม่ได้นะ ต้องหมั่นขยันทีเดียว ต้องมีความเชื่อมั่นว่าปล่อยได้จริง แล้วขยันหมั่นเพียรจริงๆ นั้นแหละจึงจะปล่อยได้

จาก พระธรรมเทศนาถ้อยคำที่ ๙
เรื่อง ขั้นที่ ๕ เป็นภาระอันหนัก

๒๙ ธันวาคม ๒๕๓๖

เคารพสัทธรรม

บุคคลผู้รักตน บุคคลผู้มุ่งหวังประโยชน์แก่ตน
 จำงความเป็นใหญ่ ควรเคารพสัทธรรม ถ้าเคารพ
 สัทธรรมถึงซึ่งความเป็นใหญ่ ไม่ใช่ของพอดีพอร้าย

พระพุทธเจ้าท่านเคารพพระสัทธรรม ท่านก็เป็น
 ใหญ่กว่ามนุษย์ในชมพูทวีป แสนโกฏิจักรวาล อนันต
 จักรวาล เป็นใหญ่กว่าหมดทั้งนั้น ท่านเคารพสัทธรรม
 ถ้าไม่เคารพสัทธรรมละก็ เป็นใหญ่กับเขาไม่ได้
 ถ้าเคารพสัทธรรมละก็ไม่ต้อง เป็นใหญ่กับเขาได้

จาก พระธรรมเทศนาถ้อยคำที่ ๑๐

เรื่อง การวาทิกถา

๑๐ มกราคม ๒๕๕๗

หลอกตัวเอง

เราเป็นภิกษุก็ดี สามเณรก็ดี อุบาสกก็ดี อุบาสิกา
ก็ดี ประพฤติดีจริงตรงเป้าหมายใจดำ เห็นดวงแก้วใส
เช่นนี้ไม่ค่อยจะได้ ภิกษุหรือสามเณรก็เลอะเลือนไป
อุบาสก อุบาสิกาก็เหลวไหลไป ไม่อยู่กับธรรมอยู่
เนื่องนิത്യ

ความสุขเราปรารถนานัก แต่ว่าความประพฤติ
ไขว่เขวไปเสียอย่างนี้ อย่างนี้หลอกตัวเองนี่ **ถ้าลง
หลอกตัวเองได้ มันก็โกงคนอื่นเท่านั้น**

จาก พระธรรมเทศนาภักดิ์ที่ ๑๑
เรื่อง ธรรมรักษาผู้ประพฤติธรรม

๑๒ มกราคม ๒๕๕๗

๔๙

ทุกข์จริงๆ

สัพเพ สังขารา ทุกขา สังขารทั้งปวงเป็นทุกข์
เป็นทุกข์จริงๆนะ ไม่ใช่สุขหลอก

สัพเพ สังขารา ทุกขา เป็นทุกข์แท้ๆ ไม่ใช่
หลอกลวง ทุกข์จริงๆ แต่ว่าทุกข์เหล่านี้ไม่เที่ยง ทุกข์
เหล่านี้ก็เป็นละครของโลก ชั่วครั้งชั่วคราวแล้วก็เลิก
กันไป ลาโรงกันไป เก็บฉากกันไป หายไปหมด ไม่รู้
ไปทางไหน ก็เป็นละครโลกนั่นเอง

จาก พระธรรมเทศนาภักดิ์ที่ ๑๒

เรื่อง ธรรมนิยามสูตร

๓๑ มกราคม ๒๕๔๗

๕๐

คนโง่

ถ้าว่ามีปัญญา ก็ปล่อยความยึดถือ สิ่งที่ไม่เที่ยงนั้นเสีย ถ้าเป็นคนโง่ ก็ไปยึดถือสิ่งที่เป็นทุกข์ไม่เที่ยง มันก็ต้องร้องไห้เศร้าโศกเสียใจไป เข้าใจว่าเป็นของเรา เป็นเราไป

นั่นมันโง่นี้ ไม่รู้จักจริงตามธาตุธรรมเหล่านี้ ถ้ารู้จักจริงตามธาตุธรรม เขาปฐะให้เป็นไปต่างหากละ ไม่ใช่ของใคร ไม่ใช่สัตว์บุคคลตัวตนเราเขาที่ไหน ไม่มีทั้งนั้น

จาก พระธรรมเทศนาถ้อยคำที่ ๑๒

เรื่อง ธรรมเนียมสูตร

๓๑ มกราคม ๒๕๔๗

๕๑

ใจต้องหยุด

ใจต้องหยุด ต้องหยุดทีเดียว จึงจะละกาม
ตัณหา ภวตัณหา วิภวตัณหาได้ เริ่มต้นต้องหยุด
เชียว พอหยุดก็เข้า ก็ได้รับการทีเดียว

อ้อ ! พอหยุดก็เข้า กามตัณหา ภวตัณหา
วิภวตัณหาดับหมด ถ้าว่าไม่หยุดละก็ เป็นไม่ได้การ
ทีเดียว ไปไม่รอดไม่พ้นทีเดียว หยุดอะไรละ ใจหยุดลิ
หยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์
นั่นแหละ

จาก พระธรรมเทศนาถันท์ที่ ๑๓
เรื่อง เขมาเขมสรณาคมน์
๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

ทางมรรค ผล

ธรรมที่พระตถาคตเจ้า กล่าวดีแล้วนั้นนะไม่ใช่
อื่น ทางมรรค ผล นี่เอง ทางมรรค ผล ไม่ใช่ทาง
อื่น ทางมรรค ผล นะอะไร อะไรเป็นทางมรรค อะไร
เป็นทางผล นี่จะกล่าวถึงทางมรรค ผล ก็การทำใจ
ให้หยุดนั้นแหละ เป็นตัวมรรคทีเดียว **พอใจหยุดก็
เป็นตัวมรรค ก็จะมีผลต่อไป เมื่อใจหยุดเป็นตัว
มรรคแน่นอนแล้ว มรรค ผล เกิดเป็นลำดับไป**

พอใจหยุดก็ได้ชื่อว่าเริ่มต้นโลกียมรรค เข้าถึง
มรรคแล้ว มรรค ผล นี้แหละเป็นธรรมที่พระตถาคต
เจ้ากล่าวดีแล้ว ต้องเอาใจหยุด ถ้าใจไม่หยุดเข้าทาง
มรรคไม่ได้ เมื่อไปทางมรรคไม่ได้ ผลก็ไม่ได้เหมือนกัน

จาก พระธรรมเทศนาภิกษุที่ ๑๔

เรื่อง ติลักขณาทิคาถา

๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

๕๓

ความเสื่อม

ความเสื่อมนี้จะนึกที่ไหน นึกถึงในตัวของเรา
อัฐภาพร่างกายนี้ไม่คงที่เลย ตั้งแต่คลอดจากครรภ์
มารดาก็เสื่อมเรื่อยไป เสื่อมไปตามหน้าที่ เสื่อมขึ้น
เสื่อมลง เสื่อมขึ้นก็เจริญขึ้นเป็นลำดับไป พอเต็ม
อายุก็เสื่อมลงเรื่อยไป เสื่อมไม่มีหยุดเลย เสื่อมเรื่อย
เมื่อเสื่อมเป็นดังนี้ละก็ สิ่งทั้งสิ้นหมดทั้งสากลโลก
ที่เราได้เห็นด้วยตา หรือได้ยินด้วยหู หรือได้ทราบ
ด้วยจมูก ลิ่น กาย รู้แจ้งทางใจ อย่างใดอย่างหนึ่ง
มีความเสื่อมทั้งนั้น

จาก พระธรรมเทศนาถ้ำก้นที่ ๑๕

เรื่อง ปัจฉิมวาจา

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

ตัวสำคัญ

ทั้งสี่ลักษณะนั้นแหละ ถ้าเว้นสุราไม่ได้ตัวเดียว **หมด** ละลายหมด **สุราเป็นตัวสำคัญ** สุราเป็นเจ้าโหลงทีเดียว เป็นเจ้าหมู่ทีเดียว เจ้าหมู่เจ้าหมวดของศีลทั้ง ๕ นี่แหละ

สุราเป็นเจ้าหมู่ทีเดียว ยกออกไปเสีย ยกสุราออกเป็นเจ้าหมู่เสีย เหลืออีกสี่ สุราบังคับได้ทุกข้อทุกลักษณะ เหตุฉะนั้น ต้องงดสุราให้ขาด ถ้างดสุราไม่ขาดละก็หมด ไม่ได้เลยสักข้อหนึ่ง

จาก พระธรรมเทศนาภักดิ์ที่ ๑๖
เรื่อง คีลเบื่องต่ำและคีลเบื่องสูง
๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๗

๕๕

ใจต้องหยุดนิ่ง

สมาธิโดยปริยายเบื้องสูงต้องหยุดถึงฌาน จิตที่เป็นดวงใส ที่เห็นเป็นดวงใสอยู่นั้นแหละ ผู้ปฏิบัติจะเข้าถึงซึ่งสมาธิโดยปริยายเบื้องสูงต่อไปได้ ใจต้องหยุดนิ่งกลางดวงจิตที่ใส่นั้น ต้องหยุดนิ่งทีเดียว

พอหยุดถูกส่วนเข้าเท่านั้นแหละ ก็เกิดเป็นฌานขึ้นกลางดวงจิตที่หยุดนิ่ง กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ กลางดวงจิตที่หยุดนิ่ง นิ่งหนักเข้า หนักเข้า พอถูกส่วนเข้าก็เข้ากลางของหยุดนิ่ง เข้ากลางของหยุดพอถูกส่วนถึงขนาดถึงที่เข้า เป็นดวงผุดขึ้นมา เป็นดวงผุดขึ้น ผุดขึ้น กลางนั้นแหละ

จาก พระธรรมเทศนาถ้อยคำที่ ๑๗

เรื่อง สมาธิ

๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗

พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ๖๙

๕๖

ไปนิพพานไม่ถูก

หนทางมีองค์ ๘ ประการ* ไปจากข้าศึกคือกิเลส
ได้ ก็ต้องพูดถึงทางนี้ ศีล สมาธิ ปัญญา เป็นหนทาง
ถ้าไม่มีศีล สมาธิ ปัญญา ไม่มีทางไป
ไปนิพพานไม่ถูก ถ้าจะไปนิพพานให้ถูก ต้องไป
ทางศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะ

จาก พระธรรมเทศนาถ้อยคำที่ ๑๘
เรื่อง โอวาทปาติโมกข์
๔ มีนาคม ๒๕๔๗

*มรรค มีองค์ ๘ ประการ ได้แก่ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ
สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวายามะ
สัมมาสติ สัมมาสมาธิ

๕๗

อธิศีล

ในศีลที่เห็นดวงใส ในกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ ไสบริสุทธิต่างดวงจันทร์ดวงอาทิตย์นั้น อยู่ในกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ ไสเท่า ฟองไข่แดงของไก่ ศีลดวงนั้นเขาเรียกว่า อธิศีล

อธิศีล แปลว่า **ศีลยิ่ง** ศีลที่ผู้ปฏิบัติและเห็นแล้ว ก็ใจของผู้ปฏิบัติก็หยุดนิ่งอยู่กลางดวงศีลนั้นบ้าง ไม่ลอกแล็กเหลวไหล เหลวไหลเลอะเลือน ใจเป็นหนึ่งลงไปกลางดวงศีลนั้น นั่นเป็นอธิศีล แท้ๆ ศีลนั้นจะบริสุทธิตัว ก็เห็นว่าบริสุทธิ ศีลไม่บริสุทธิ ก็เห็นว่าไม่บริสุทธิ จะสะอาดเพียงแคไหนก็เห็น ไม่สะอาดแคไหนก็เห็น ชุ่มฉ่ำแวววาวมองเห็นทั้งนั้น

จาก พระธรรมเทศนาภคณัติที่ ๑๙

เรื่อง ศีลทั้งสามประการ

๑๔ มีนาคม ๒๕๕๗

ใหญ่กว่าธรรมกายไม่มี

หมดทั้งสากลโลก หมดในธาตุในธรรม ที่จะ
เป็นใหญ่กว่าธรรมกายนี้ไม่มี ให้แน่อนอนเสียในใจ
อย่างนี้ มันคงลงไปอย่างนั้น ไม่ง่อนแง่นไม่
คลอนแคลน จริ่งลงไปอย่างนั้น แล้วใจต้องนิ่งอยู่
ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายทีเดียว

คำมิดดึกตื่นเที่ยงคืนไม่ลุก ลืมตาก็แจ่มอยู่กับ
ธรรมกายนั้น เมื่อนอนหลับเข้าก็แล้วไป เข้าที่ไป
จนกระทั่งหลับอยู่กับธรรมกาย ตื่นขึ้นก็ติดอยู่กับ
ดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกายนั้นแจ่มจ้าอยู่เสมอ
นี้แหละเจอแล้วซึ่งพระตถาคตเจ้า

จาก พระธรรมเทศนาถันท์ที่ ๒๐

เรื่อง อริยธรรมา

๑๙ มีนาคม ๒๕๓๗

ไม่บริสุทธิ์ไม่ได้เป็นมนุษย์

ถ้าว่ามนุษย์ไม่ทำความบริสุทธิ์ กาย วาจา ใจ ให้่องแท้แล้วละก็ ไม่ได้เป็นมนุษย์ กลับไปเป็น อสุรกาย เป็นสัตว์ดิรัจฉาน เป็นสัตว์นรกไป ธรรม นั้นก็เสียไป ดำชุ่นหมองเศร้ามัวไปหมด

แต่ว่าสัตว์นั้นไม่เห็น ถ้าเห็นแล้วไม่ไปนรก แน่นอน ไม่ไปละ กลับเป็นมนุษย์ทีเดียว นี่แหละได้ ดวงธรรมที่ทำให้เป็นมนุษย์แล้ว เห็นไหมละ ด้วยวิธี บริสุทธิ์ กาย วาจา ใจ

จาก พระธรรมเทศนาภันท์ที่ ๒๑

เรื่อง อุทานคาถา

๒๑ มีนาคม ๒๕๔๗

พญามาร

แสนโกฏิจักรวาล อนันตจักรวาล นิพพาน
ถอดกายมีเท่าไรไม่มีใครรู้ ไม่รู้เรื่องที่เดียวในเรื่องนี้
ว่า พญามารเขาคอยบีบคั้นอยู่ ให้เกิด แก่ เจ็บ
ตาย

ให้เกิดก็เกิดอย่างยับเยิน หน้าบิดหน้าเบี้ยว
เดือดร้อนด้วยกันทั้งสองฝ่าย ไม่ตายคางก็เหลือ
เที่ยว ไม่ตายก็เกือบตาย นี่พญามารเขาทำ

จาก พระธรรมเทศนากัณฑ์ที่ ๒๒

เรื่อง ปัพพโตปมคาถา

๒๘ มีนาคม ๒๕๕๗

สวากขาตธรรม

ธรรมที่ทำให้เป็นกายเป็นลำดับไป จนกระทั่งถึงกายพระอรหันต์นั้นแหละเป็นสวากขาตธรรมละ ธรรมที่พระตถาคตเจ้ากล่าวดีแล้ว กล่าวชอบแล้ว ถูกหลักถูกฐานทีเดียวไม่ใช่อื่นละ ไปตามร่องรอยนั้น

ถ้าว่าปฏิบัติตามแนวนั้น คนทั้งหลายเหล่านั้น ก็ย่อมถึงซึ่งฝั่ง ล่วงเสียซึ่งวัฏฏะเป็นที่ตั้งแห่งมัจจุ ยากที่บุคคลจะล่วงได้ ล่วงซึ่งวัฏฏะนั้นมันอะไรละ กัมมวัฏฏ์ กิเลสวัฏฏ์ วิปากวัฏฏ์ ไม่ขัดข้องเรื่อยไป ล่วงเสียได้แล้ว ยากที่บุคคลจะล่วงได้ ไม่ใช่เป็นของง่าย แต่ว่าต้องปฏิบัติตามธรรม ที่พระตถาคตเจ้า กล่าวชอบแล้วจึงจะล่วงได้

จาก พระธรรมเทศนาภันท์ที่ ๒๓

เรื่อง ดิลกขณาทิคาถา

๔ เมษายน ๒๕๔๗

พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ๗๕

๖๒

โกยเอาชิ

เมื่อเราจะแสวงหาบุญกุศลในทางพุทธศาสนา จะบำเพ็ญในโลกกับเขา ถ้าไม่พบพุทธศาสนา ไม่พบพระสงฆ์แล้ว เสียคราวเสียสมัยที่เกิดมาเป็นมนุษย์ ถ้าว่าพบพระพุทธรักษา พบพระสงฆ์เข้าแล้ว บุญลาภอันล้ำเลิศ ไม่เสียทีที่เกิดมาเป็นมนุษย์ทีเดียว

แล้วจะต้องทำอะไรถ้าพบหมู่พระสงฆ์เข้าแล้ว เราเป็นบุญลาภอย่างไรละ ก็มาพบพระสงฆ์เข้าแล้วนี้เป็นบุญลาภอย่างไรละ **พระสงฆ์เป็นเพื่อนาบุญนาต้องการบุญเท่าไรก็โกยเอาชิ** ตวงเอาชิตามความปรารถนา ปฏิบัติวัตรฐากเข้าชิ จะได้บุญยิ่งใหญ่ไพศาล

จาก พระธรรมเทศนากัณฑ์ที่ ๒๔

เรื่อง เกณียานุโมทนาคาถา

๑๑ เมษายน ๒๕๓๗

สุราพ่าย่อยยับ

สุรามันเกิดขึ้นในประเทศใด ประเทศนั้นย่อเย็บ
 หนา สุรามันไปติดอยู่กับคนใดละ คนนั้นก็ย่อเย็บ
 หนา หญิงก็ดี ชายก็ดีติดสุรา ดื่มสุราละก็ย่อเย็บ
 หนา เอาตัวรอดไม่ได้

เพราะเหตุไร เพราะสุราเมื่อดื่มเข้าไปแล้วนะ
 ทำคนดีๆ ให้เป็นคนเสีย ทำคนมีสติดีให้เป็นคนมี
 สติเสีย ทำคนที่มีอารมณ์ดีให้เป็นคนมีอารมณ์ฉุนเฉียว
 ให้อารมณ์ล่อกล่อกไปเสียแล้ว สติดีๆ ทำให้เผลอ
 ตัวไปเสียแล้ว ทำให้ไม่รู้ตัวเสียแล้ว ไม่รู้จักบิดามารดา
 ไม่รู้จักสมณพราหมณ์ ไม่รู้จักผู้หลักผู้ใหญ่ ผู้เฒ่าผู้แก่
 ดื่มสุราเข้าไปแล้วเห็นช้างเท่าหมูทีเดียว นี่รายนัก
 เขาเรียกว่า **ฆ่าตัวเองทั้งเป็น ทำลายตัวเองอย่างดีๆ**

จาก พระธรรมเทศนาถันท์ที่ ๒๕

เรื่อง มงคลสูตร

๑๘ เมษายน ๒๕๔๗

เงินไหลเข้า

ถ้าจิตหยุดเช่นนั้นเสียแล้วละก็ เงินนี่ไม่ต้องหา
ยากหาลำบากแต่อย่างไรหรอก ถ้าจิตผ่องใสขนาด
นั้นแล้ว ไม่ต้องทำงานอะไรมากมายไปหรอก มัน
ไหลเข้ามาเองนะ เงินนี่ไม่เดือดร้อน มีแต่เงินเข้า
เงินออกไม่มีนะ ออกก็เล็กๆ น้อยๆ เข้ามามาก ผ่องใส
อย่างนั้นละก็ นั่นตัวนั้นเป็นตัวสำคัญทีเดียว

ถ้าว่าผู้ครองเรือนต้องการให้มั่งมีเงินทอง
ข้าวของมาก อย่ากระทบกระเทือนใจกัน ทำใจให้
ใสอยู่ทำเดี่ยวแหละ ใจเป็นแดนเกษมอยู่เสมอไป

จาก พระธรรมเทศนาภักดิ์ที่ ๒๖

เรื่อง มงคลสูตร

๒๕ เมษายน ๒๕๓๗

ต้องเข้าถึงธรรมกายให้ได้

มาพบพุทธศาสนาเช่นนี้ ต้องเข้าถึงธรรมกายให้ได้ ถ้าเข้าถึงธรรมกายไม่ได้ เราไม่เป็นลามกฉันทันประมาณละ เข้าถึงธรรมกายได้ละก็ เป็นลามกฉันทันประมาณทีเดียว มีบาลีเป็นหลักเป็นฐานชี้ชัดไว้ว่า **ตถาคะโต โข วาเสฏฐา อะริหะจะนัง ัมมะกาโย อิติปิ ดูกะ วาเสฏฐโคตรทั้งหลาย คำว่าธรรมกาย ธรรมกายเป็นตถาคตโดยแท้**

นั่นแหละ ธรรมกายนะ ประเสริฐเลิศกว่า สวิญญานกัณฐะ อวิญญานกัณฐะ ซึ่งมีในไตรภพ สู้ไม่ได้เป็นอันขาดทีเดียว เมื่อรู้จักเช่นนี้เราจะต้องเข้าถึงธรรมกายให้ได้ เมื่อเข้าถึงธรรมกายได้ละก็ นั่นแหละได้รู้ทันะอันประเสริฐแล้ว เข้าถึงยอดรู้ทันะแล้ว

จาก พระธรรมเทศนาที่ ๒๗

เรื่อง รัตนสูตร

๒๖ เมษายน ๒๕๕๗

พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ๗๙

นึกถึงดวงบุญ

ถ้าบุคคลทำบุญได้อย่างนี้แล้ว ให้เอาใจไปจรด
อยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ สะดือ
ทะลุหลัง ขวาทะลุซ้าย กลางกึ่งนั้น

ให้เอาใจจรดให้ถูกต้อง ตรงกลางดวงนั้น เมื่อ
ต้องทุกข์ภัยอย่างหนึ่งอย่างใด ให้ระลึกนึกถึงดวง
บุญที่ตนได้กระทำไว้ อย่าไประลึกนึกถึงสิ่งอื่น
ที่ไม่ใช่ดวงบุญของตน

จาก พระธรรมเทศนาภักดิ์ที่ ๒๘

เรื่อง ภัตตานุโมทนาภา

๙ พฤษภาคม ๒๕๔๗

ให้บุญช่วย

ถ้าไปค้าขายติดขัดขึ้น ก็ขอให้บุญช่วย นี่ก็ถึงบุญตรงกลางดวงธรรมนั้น ถ้าว่ามีอุปสรรคเข้ามาแทรกแซงอย่างใดอย่างหนึ่ง มีผู้มารุกรานเบียดเบียนประการใด ก็ขอให้บุญช่วย

สิ่งอื่นช่วยไม่ได้ ไม่ต้องไปขอร้องให้ใครมาช่วยให้เอาใจไปหยุดอยู่ศูนย์กลางตรงบุญนั้นแหละ หยุดนิ่งอยู่อย่างนั้น บุญเป็นช่วยได้แน่นอนโดยไม่ต้องสงสัย

จาก พระธรรมเทศนาภันท์ที่ ๒๙
เรื่อง ภัตตานุโมทนาภา
๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๗

๖๘

เอาของจริงใส่ตัว

เมื่อมาประสบพบพุทธศาสนา พบของจริงละ
เข้าถึงของจริงให้ได้ เอาของจริงใส่กับตัวไว้ให้ได้
ติดกับตัวไว้ให้ได้

อย่าดูถูกดูหมิ่นหนา ตั้งให้มันแท้นั่นอนในใจ
ของตัวแล้วละก็ ไม่เสียที่ที่เกิดมาเป็นมนุษย์ พบพุทธ
ศาสนา ทั้งภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา

จาก พระธรรมเทศนาภัณฑ์ที่ ๓๐

เรื่อง รัตนสูตร

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๗

ถูกทางไปของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์

นัตถิ สันติ ประรัง สุขัง สุขอื่นนอกจากความ
หยุดความนิ่งไม่มี หยุดตรงนั้นแหละเป็นสุขละ
ถูกทางไปของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ทีเดียว

แล้วก็ถูกความสรรเสริญของพระพุทธเจ้า
พระอรหันต์ทีเดียว นี่แหละถูกเป้าหมายใจดำของ
พระพุทธศาสนาละ

จาก พระธรรมเทศนาภิกษุที่ ๓๑

เรื่อง รัตนสูตร

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๗

ผู้ว่าง่ายสอนง่าย

พระศาสดาทรงรับสั่งว่า **สุระใจ เป็นผู้ว่าง่าย**
สอนง่าย อยู่ในลักษณะ อยู่ในธรรมของพระวินัย
 เรื่องว่าง่ายสอนง่ายนะ หายากนัก ไม่ใช่เป็นของหาง่าย

คนดี คนเป็นนักปราชญ์ คนเป็นบัณฑิต ภิภษ
 กัฏฐิ สามเณรก็ดี อุบาสกก็ดี อุบาสิกาก็ดี ว่าง่ายสอน
 ง่าย อยู่กับใครเบาใจ ไม่หนักใจ อยู่กับพ่อแม่ก็ไม่
 หนักใจ สบายอกสบายใจ เย็นอกเย็นใจ คนว่าง่าย
 สอนง่าย

จาก พระธรรมเทศนาภังค์ที่ ๓๒

เรื่อง กรณียเมตตสูตร

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๗

๗๑

พระอรหันต์แท้ๆ

มารดาบิดาเป็นบูรพาจารย์ของบุตร เพราะสอน
บุตรและธิดามาก่อนใคร มารดาบิดาเป็นพระอรหันต์
ของบุตร

**บุตรจะเพาะเลี้ยงมารดา บิดา ด้วยประการใด
ก็ได้ชื่อว่าเลี้ยงพระอรหันต์แท้แท้**

จาก พระธรรมเทศนาถ้อยคำที่ ๓๓

เรื่อง กรณียเมตตสูตร

๑ มิถุนายน ๒๕๕๗

๗๒

อ่อน-แข็ง

มนุษย์หญิงก็ดี ชายก็ดี คฤหัสถ์ บรรพชิต
หญิง ชาย ไม่ว่า ถ้าอ่อนให้อ่อนละมุนละไมใช้ได้
ถ้าแข็งให้แข็งเป็นเหล็กดีใช้ได้ ใช้ในโลกได้อย่างดี
แท้

ถ้าแข็ง แข็งอย่างเหล็ก ถ้าอ่อน อ่อนอย่างสำลี
ใช้ได้ดียวนี้ สำลีนะใช้ได้ตั่นก ทั้งสองอย่างนี้ดี
ที่สุด อ่อน อ่อนอย่างสำลีดีที่สุด แข็ง แข็งอย่างเพชรดี
ที่สุด เด็ดเดี่ยวทีเดียว สองอย่างนี้แหละ

จาก พระธรรมเทศนาภักดิ์ที่ ๓๔

เรื่อง ขันธปริต

๖ มิถุนายน ๒๔๙๗

๗๓

ชนะความชั่ว

ชนะที่สุดต้องชนะความชั่วทั้งหมด ความชั่ว
ทั้งหมดมีมาน้อยเท่าใด มุ่งชนะทั้งหมด

จนกระทั่งดีที่สุดถึงพระอรหันต์ ตัดกิเลสเป็น
สมุจเฉตปหาน มุ่งหลักฐานเช่นนั้น

จาก พระธรรมเทศนาภิกษุที่ ๓๕

เรื่อง ธัมมคคสูตร

๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๗

สติสัมโพชฌงค์

เราต้องเป็นคนไม่เผลอสติเลย เอาสตินิ่งอยู่
ศูนย์กลางดวงธรรม ที่ทำให้เป็นกายมโนะนั้น ตั้ง
สติตรงนั้นทำใจให้หยุด ไม่หยุดก็ไม่ยอม ทำให้หยุด
ไม่เผลอทีเดียว

ทำจนกระทั่งใจหยุดได้ นี่เป็นตัวสติสัมโพชฌงค์
แท้ๆ ไม่เผลอทีเดียว

จาก พระธรรมเทศนาถ้อยคำที่ ๓๖

เรื่อง โพชฌงค์ปริต

๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๗

๗๕

หยุด

พระองค์ทรงรับสั่งให้ห้องकुलिมาล สมณะหยุด
สมณะหยุด สมณะหยุด หมตรสหมตฤทธิ้เข้าแล้ว
พระองค์ทรงเหลียวพระพักตร์มาว่า สมณะหยุดแล้ว
ท่านไม่หยุด

แน่ คำว่าหยุดอันนี้ตั้งแต่ต้นจนพระอรหันต์
ทีเดียว หยุดอันเดี๋ยวนี้ หยุดในหยุด หยุดในหยุดนะ
หยุดกลางของหยุด หยุดกลางของหยุดอย่างนั้นแหละ
นี่เป็นตัวจริงอย่างนี้

จาก พระธรรมเทศนาภักดิ์ที่ ๓๗

เรื่อง ปกิณกะ

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๗

๗๖

ต้องทำเอง

บุคคลอื่นทำบุคคลอื่นให้บริสุทธิ์ไม่ได้ ต้อง
ตัวของตัวเองจึงได้ ตัวของตัวเองรักความบริสุทธิ์
ก็ทำความบริสุทธิ์ของตัวเองได้ ตัวเองรักความบริสุทธิ์
แต่ไม่ทำบริสุทธิ์ใส่ตัว ก็บริสุทธิ์ไม่ได้

ไม่ทำบริสุทธิ์ใส่ตัวก็ชื่อว่าไม่รักตัว ลงโทษตัว
เองอย่างขนาดหนัก เมื่อทำความบริสุทธิ์ให้แก่ตัว
แล้ว ช่วยตัวเองอย่างขนาดหนัก

จาก พระธรรมเทศนาภักดิ์ที่ ๓๘

เรื่อง สัจจกิริยาคาถา

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗

๗๗

ลูกศิษย์พญามาร

พวกที่ไม่สำรวจ เห็นอารมณ์งาม ไม่รู้จัก
ประมาณในการใช้สอย ไม่มีศรัทธา เป็นคน
เกียจคร้าน พวกเหล่านี้เป็นลูกศิษย์ของพญามาร
ทั้งนั้น

ไม่ใช่ลูกศิษย์ของพระ เป็นลูกศิษย์ของพญามาร
มารลากจูงไปเสียตามปรารถนา

จาก พระธรรมเทศนาภักดิ์ที่ ๓๙

เรื่อง ลัทธิวรรคต

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๗

สังขารเป็นทุกข์

สังขารที่เป็นไปในภพสาม กามภพ รูปภพ
อรูปภพ หรือเป็นไปในวัฏฏะทั้งสาม กรรมวัฏ
กิเลสวัฏ วิปากวัฏ **ทั้งหลายเหล่านี้เมื่อเป็นสังขารแล้ว
จะได้เป็นสุขเป็นอันไม่มี ย่อมเป็นทุกข์ทั้งสิ้น**

จาก พระธรรมเทศนาถ้อยคำที่ ๔๐

เรื่อง ตีลักขณาทิคำถา

๑ สิงหาคม ๒๔๙๗

อายตนิพพานดังดูด

ทำถูกส่วนเข้าก็ซีกขวาฝ่ายเดียว ขาวจนใส
ขาวจนเกินขาว ขาวจนเกินส่วน ขาวจนได้ส่วนได้ที่
ทีเดียว ไส้หนักเข้า หนักเข้า หนักเข้า ไส้จนไม่ใส
ต่อไป ไส้เต็มส่วนขนาดนั้น

เมื่อไส้เต็มส่วนขนาดนั้น ก็ไม่มีดำเข้าไปเจือปน
เท่าปลายผมปลายขนเลย วัดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒๐ วา
กลมรอบตัว ดวงใสอย่างนั้น ขาวอย่างนั้นอยู่ใน
กลางกายของธรรมกาย พอแตกกายทำลายชั้นรจาก
มนุษย์โลก โน่นอายตนิพพานดังดูด อายตนิ
พพานดังดูดทีเดียว อื่นดังดูดไม่ได้ กำลังไม่พอ

จาก พระธรรมเทศนาถ้อยคำที่ ๔๑

เรื่อง ตีลักขณาทิดาธา (ต่อ)

๗ สิงหาคม ๒๕๓๗

พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ๙๓

ทางไปของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์

ต้องทำใจให้หยุด เมื่อถึงเวลาให้ทาน เราก็ให้
ทานตามกาลสมัย ให้ศีลบริสุทธิไว้ แล้วก็เจริญภาวนา
เสมออย่าให้คลาดเคลื่อน

ทำใจให้หยุด เจริญภาวนาทำใจให้หยุด พอใจ
หยุดเท่านั้น เข้าถึงทางไปของพระพุทธเจ้า
พระอรหันต์ ใจหยุดนั้นแหละจะพบพระบรมศาสดา

จาก พระธรรมเทศนาภัณฑ์ที่ ๔๒
เรื่อง สุขที่สัตว์ปรารถนาจะพึงได้
๑๙ กันยายน ๒๕๓๗

๘๑

มารร้าย

ความดีใจเสียใจ เป็นมารร้ายทีเดียว ถ้าว่า
ใครให้เข้าไปอยู่ในใจบ่อยเข้า ก็หน้าดำคร่ำเครียด
ร่างกายไม่สดชื่นละซี เสร้าหมองไม่พ่องใสหรร

เพราะอะไร เพราะดีใจเสียใจมันบังคับ ทำให้
เดือดร้อน หน้าดำคร่ำเครียดทีเดียว บางคนไม่อ้วน
ผอมเป็นเกลียวทีเดียว เพราะความดีใจเสียใจทั้งหมด
อยู่ที่มัน ไม่ปล่อยมันไป

จาก พระธรรมเทศนาภัณฑ์ที่ ๔๓

เรื่อง สติปัฏฐานสูตร

๑ ตุลาคม ๒๕๔๗

จิตเป็นตัณสำคัญ

คำว่า จิต นะ เป็นของจำเป็นที่เราจะต้องแก้ไข
มิฉะนั้นมันก็บังคับ เราใช้มันอยู่ทุกๆ วัน ถ้าเราใช้
มันไม่เป็น มันจะกลับมาข่มเหงเอาเราเข้า **จิตนั้นเป็น
ตัวสำคัญ**

จาก พระธรรมเทศนาถ้อยคำที่ ๔๔

เรื่อง มหาสติปัฏฐานสูตร

๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๗

ดำเนินตามพระพุทธเจ้า

เมื่อตั้งอยู่ในพรหมวิหารเช่นนี้แล้ว ได้ชื่อว่า
ไม่มีอริชฌา พยาบาท มิจฉาทิฏฐิเข้าแทรกแซง ได้ชื่อ
ว่าดำเนินตามร่องรอยของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์
แล้ว

แล้วที่ยังมีอริชฌา พยาบาท มิจฉาทิฏฐิอยู่
นั้นดำเนินตามร่องรอยพญามารแล้ว นี่ไม่ใช่ทางไป
ของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์ นี่เป็นทางไปของมาร
เสียแล้ว

จาก พระธรรมเทศนาถ้อยคำที่ ๔๕
เรื่อง โอวาทปาฏิโมกข์
๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๗

เป็นทุกข์เนื่องนิตยเพราะกาม

รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส ห้านี้เป็นตัวผัสдук
กาม ความยินดีในรูป ในเสียง ในกลิ่น ในรส และ
ในสัมผัสนั้น เป็นตัวกิเลสกาม

ถ้าก้าวไม่พ้น ติดอยู่ในตัวผัสдукกามเหล่านี้แล้ว
ต้องเป็นทุกข์เนื่องนิตยอัตรา หิวระบ้าง ร้องไห้บ้าง
ต่างๆ นานา ไม่เสื่อมสร้าง

จาก พระธรรมเทศนาภังค์ที่ ๔๖

เรื่อง พุทธโอวาท

๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๗

ทางสู่มรรค ผล นิพพาน

ความหยุดความสงบ เป็นเบื้องต้นมรรค ผล
นิพพานทีเดียว จะไปนิพพานได้ต้องไปทางนี้
มีทางเดียว ทางสงบอันเดียวกันนี้แหละ

ท่านจึงได้ยืนยันต่อไปว่า นัตถิ ลันติ ปะรัง
สุขัง สุขอื่นนอกจากหยุดจากนี้ไม่มี หยุดนิ่งกันให้
หมดทั้งสากลโลก ไม่เอาธุระ นั่นเป็นทางบริสุทธิ์
นั่นเป็นทางไปสู่มรรค ผล นิพพานแท้ๆ

จาก พระธรรมเทศนาภิกษุที่ ๔๗
เรื่อง ธรรมทั้งหลายเกิดแต่เหตุ
๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๗

ทางเบื้องตันมรรค ผล นิพพาน

เมื่อใจไปหยุดนิ่งอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์นั้น ให้ถูกส่วนเข้า พอถูกส่วนเข้าเท่านั้น เห็นดวงใสเท่าดวงจันทร์ดวงอาทิตย์ผุดขึ้นมา ใจก็ไปติดอยู่กลาง

ดวงธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ที่ดวงใสนั้น ดวงใสนั้นแหละ เรียกว่า เอกายนมรรค ก็เรียก เป็นหนทางไปชั้นเอก ไม่มีทางไปอื่นดีกว่านั้นอีกต่อไป เรียกว่า เอกายนมรรค อีกนัยหนึ่งท่านเรียกว่า ปฐมมรรค หนทางเบื้องต้นมรรค ผล นิพพาน

จาก พระธรรมเทศนาถ้อยคำที่ ๔๘

เรื่อง การแสดงศีล

๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

๘๗

ทานบารมี

ที่เรียกว่าทานบารมี ไม่ใช่เป็นของให้ง่ายนะ
คนเป็นพาล คนมีกิเลสหนาลามก ปัญญาหยาบ
ลองหยิบขึ้นแล้วตัวสั่นเขียวหนา

ทานที่มีมือถือไว้นะ เหยื่อแตก เหยื่อแตกเขียว
มือเป็นเหยื่อเขียว ที่จะให้ได้แต่ละครั้งละครานะ
ต้องหัดจนกระทั่งชำนาญทีเดียว ให้เสียคล่องแคล่ว
ให้เสียชำนาญในชาตินั้นแหละ จึงจะให้ได้ง่าย

จาก พระธรรมเทศนาภักดิ์ที่ ๔๙

เรื่อง ปกิณกะ

๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

ต้องนุ่มนวล

เวลาจะให้ทาน ต้องใช้มรรยาทที่นุ่มนวล เป็นที่น่าดูน่าชม ใครเห็นก็นิยม เมื่อเราอยากจะทำเช่นนั้นบ้าง เมื่อมีมรรยาทเช่นนั้นแล้ว ก็จะเป็นเหตุให้เกิดสกุลสูง มันจะทำให้เป็นมนุษย์ที่มีมรรยาทดี ต้องแก้ไขตัวของตัว เช่นนี้

ส่วนวาจาเล่า จะพูดจาปราศรัยกับบุคคลผู้หนึ่ง ผู้ใด ผู้เฒ่าผู้แก่ สมณพราหมณาจารย์ ก็พูดแต่ถ้อยคำที่นุ่มนวลชวนสดับ ถ้อยคำที่กักขฬะชั่วช้าหยาบคายอย่าเอาไปใช้ ถ้าใช้เข้าแล้วมันเป็นนิสัยติดไป จะไปเป็นคนป่าเถื่อนเช่นนั้นบ้าง ให้ใช้วาจาที่นุ่มนวลชวนสดับทีเดียว

จาก พระธรรมเทศนากัณฑ์ที่ ๕๐

เรื่อง ของที่ได้โดยยาก

๗ พฤศจิกายน ๒๔๙๗

๘๙

ศีลสร้างทรัพย์

เสียทรัพย์เสียไป ศีลอย่าให้เสีย ต้องรักษาไว้
ศีลเป็นสิ่งที่สร้างทรัพย์ เจ้าทรัพย์เสียถ้าว่ามีศีลละก็
ได้ชื่อว่าเป็นคนดี คนบริสุทธฺิ
แล้วเป็นเจ้าทรัพย์ ทรัพย์ตั้งดูดในโลกให้มาหา
ไม่ต้องเดือดร้อนอะไร ให้บริสุทธฺิจริงๆ นะ

จาก พระธรรมเทศนาถ้อยที่ ๕๑
เรื่อง ภัตตานุโมทนาภา
๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

ยอดของพระไตรปิฎก

วินัยปิฎก สุตตันตปิฎก ปรมัตถปิฎก มีความ
ไม่ประมาทนี้แหละ เป็นยอดของพระไตรปิฎกเหล่านั้น
ความไม่ประมาทนี้เป็นที่รวมลงของความดีทั้งหลาย

ความประมาทเล่า เป็นที่รวบรวมลงของความ
ไม่ดีทั้งนั้น ความประมาทเป็นที่รวมลงของความชั่ว
มีมากน้อยเท่าใดรวมลงในความประมาททั้งสิ้น ความดี
มากเท่าใดรวมลงในความไม่ประมาททั้งสิ้น

จาก พระธรรมเทศนาภักดิ์ที่ ๕๒

เรื่อง ความไม่ประมาท

๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

ลักไม่ได้ ปล้นไม่ได้

จะมีทรัพย์ลักเท่าหนึ่งเท่าใด ก็สะดุ้งหวาดเสียว
ยังมีเพชรราคาแสนไว้กับตัว ก็สะดุ้งหวาดเสียว เห็น
คนแปลกหน้ามา พาสะดุ้งหวาดเสียว กลัวจะมาหยิบ
เอาเพชรนั้นไปเสีย

ถ้าว่าความเชื่อในพระตถาคตเจ้า มีศีลอันงาม
เลื่อมใสในพระสงฆ์ เห็นตรง อย่างนี้ มีในสันดาน
ของบุคคลใดแล้ว จะมาลักเท่าหนึ่งเท่าใดก็ไม่กลัว
ไม่หวาดเสียว ไม่สะดุ้งเลย เพราะเหตุไร **เพราะเหตุ**
ว่าของเหล่านี้อยู่กับใจ ธัมมโม นี่ ลักไม่ได้ ปล้นไม่ได้
แย่งชิงไม่ได้ เอาไปไม่ได้

จาก พระธรรมเทศนาถันท์ที่ ๕๓
เรื่อง อริยทรัพย์

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๗

เกิดจากเหตุดี

การที่เราให้ทานนี้เกิดแต่เหตุคือความไม่โลภ
การที่เรารักษาศีลได้นี้ เกิดจากเหตุคือความไม่โกรธ
การที่เรามาเจริญภาวนาได้นี้ เกิดจากเหตุคือความ
ไม่หลง ความไม่โลภ ไม่โกรธ ไม่หลง เป็นเหตุให้
รักษาศีล ให้เจริญภาวนา

ที่เราจะให้ทานขึ้นได้นี้ เรียกว่า อโลภะเหตุ เรา
จะบริจาคทานนี้ก็เป็นธรรมอันหนึ่ง เรารักษาศีลก็
เป็นธรรมอันหนึ่ง มาเจริญภาวนาก็เป็นธรรมอันหนึ่ง
**เพราะมาแต่ความไม่โลภ มาจากความไม่โกรธ มา
จากความไม่หลง**

จาก พระธรรมเทศนาถ้อยคำที่ ๕๔
เรื่อง พุทธอุทานคาถา
๑๐ ธันวาคม ๒๕๔๗

๔๓

อุบาทว์เกิดขึ้นแล้ว

หมูไหนด่านไหนไม่ลงรอยกันอยู่ พ่อแม่ไม่ลง
รอยกับลูก ลูกไม่ลงรอยกับพ่อแม่ ข้าหาสบริษัทบริวาร
ไม่ลงรอยกันแล้วละก็ ไม่ช้าละบ้านนั้นต้องร้าง
ไม่ร้างก็ต้องแตกสลาย ต้องฉิบหาย ต้องปนเปื้อน
เพราะมันแตกสามัคคีกันเสียแล้ว ไม่เป็นสามัคคีกัน
ข้อนี้เป็นสำคัญนะ

ไปดูก็ได้ ถ้าบ้านไหนทะเลาะกัน ระหองระแหง
กันอยู่แล้วละก็ อ้ายบ้านนี้ต้องทะลาย อุบาทว์เกิด
ขึ้นแล้ว อ้ายความไม่รวมสามัคคี ไม่ลงรอยกัน
นั้นแหละ อุบาทว์เกิดขึ้นแล้ว

จาก พระธรรมเทศนาถ้อยคำที่ ๕๕
เรื่อง การย่อย่อ่นสกลพุทธศาสนา

๑๐ ธันวาคม ๒๕๔๗

พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ๑๐๗

๙๔

ต้องให้ทาน

ทานการให้ นี่เป็นนโยบายของบัณฑิตทั้งหลาย
แต่ไหนแต่ไรมา คนมีปัญญาแล้วก็ต้องให้ทาน

ถ้าคนโง่แล้วเห็นว่าสิ้นไปหมดไป ถ้าว่าคนมี
ปัญญาแล้วเห็นว่ายิ่งให้ยิ่งมียกใหญ่

จาก พระธรรมเทศนาภิกษุที่ ๕๖

เรื่อง สังคหะวัตถุ

๒๔ ธันวาคม ๒๔๙๗

๙๕

เหตุให้เกิดบัณฑิต

ซีกทางโลกเป็นซีกของ โลภ โกรธ หลง นั้น
เป็นเหตุของคนพาล เป็นเหตุให้เกิดพาล

ซีกของไม่โลภ ไม่โกรธ ไม่หลง เป็นซีกของ
บัณฑิต เป็นเหตุให้เกิดบัณฑิต

จาก พระธรรมเทศนาถ้อยคำที่ ๕๗
เรื่อง ชัมมจักกัปปวัตตนสูตร

๑ มกราคม ๒๕๕๘

ต้องเคารพในหน้าที่

เมื่อเป็นอุบาสกก็ต้องเคารพในหน้าที่อุบาสก ต้องมาน้อยในไตรสรณาคมน์ คีล ๕ คีล ๘ ตามหน้าที่ ตามปกติ ก็คีล ๕ ปัญจคีลมีองค์ ๕ ประการ ปาณา อทินนา กาเม มุสา สุรา

ถ้าวัน ๘ คำ ๑๕ คำ วันธรรมสวนะ ก็มีคีล ๘ ประจำตัวอยู่ไม่ขาดสาย นี่เคารพในหน้าที่อุบาสก อุบาสิกา หน้าที่บริจาคทาน รักษาศีล เจริญภาวนา

ถึงเวลาให้ทาน ก็ให้ทานตามกำลังของตน ไม่เดือดร้อน ถึงเวลารักษาศีล ก็รักษาศีลตามกำลังของตน ซื่อตรงต่อศีลจริงๆ ไม่คดโกงต่อศีล ไม่อวดดีต่อศีล เคารพในศีลอย่างมั่นคงทีเดียว เมื่อเจริญภาวนา ก็เคารพในภาวนาอย่างมั่นคงทีเดียว

จาก พระธรรมเทศนาภักดิ์ที่ ๕๘

เรื่อง อนุโมทนาคาถา

๘ มกราคม ๒๕๔๘

๔๗

ทานส่งผลให้

เมื่อเจ้าของทาน ให้ภิกษุ สามเณร ได้อายุ
วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ เมื่อภิกษุ สามเณร ได้
เช่นนี้ ฝ่ายเจ้าของทานมีสุขตอบ ก็ได้อายุ วรรณะ
สุขะ พละ ปฏิภาณ นั้น

ในชาตินี้เป็นเหตุให้อายุยืน ให้มีผิวพรรณ
ผุดผ่อง ให้มีความสุข ให้มีกำลัง ให้มีความ
เจลียวฉลาด เพราะการให้นั้นส่งผลให้

จาก พระธรรมเทศนาภิกษุที่ ๕๙

เรื่อง ภัตตานุโมทนาคาถา

๑๖ มกราคม ๒๕๔๘

๙๘

ศีล

ศีลเขาแปลว่าปกติ ปกติกาย ปกติวาจา ปกติใจ

ใจเป็นอัปปโมหาริกศีล ด้วยปกติกาย ปกติวาจา ปกติใจ ปกติจะเป็นอย่างไร ใจหยุดอยู่ศูนย์กลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายมนุษย์ ถูกเป้าหมายใจตำร่องรอยของพระพุทธเจ้า พระอรหันต์

เมื่อใจหยุดแล้ว วาจาก็อยู่ในกรอบของศีล กายก็อยู่ในกรอบของศีล ใจก็อยู่ในกรอบของศีล ไม่ละเมิดศีลไปได้ เพราะใจหยุดเสียแล้ว

จาก พระธรรมเทศนาภักดิ์ที่ ๖๐

เรื่อง อริยธรรมา

๒๓ มกราคม ๒๕๕๘

๙๙

ให้วางเสีย

เมื่อรู้จักขั้น ๕ เป็นภาระหนัก ให้ต่อสู้สำหรับ
วางเสีย แม้ถึงจะยึดก็แต่ทำเนา เป็นของอาศัย
ชั่วคราว เป็นของมีโทษ

ดังภาชนะข่อยมกัันใช้ชั่วคราว ของสำหรับอยู่
อาศัยชั่วคราวชั่วคราว ร่างกายก็อาศัยชั่วคราวหนึ่ง
อย่าถือสาเป็นจริง ๆ ถือเป็นของอาศัยชั่วคราว
เท่านั้น

จาก พระธรรมเทศนาภิกษุที่ ๖๑

เรื่อง ภาวสุตตกถา

๑๐๐

เข้ากลางถูกก็เป็นลูกพระตถาคต

พวกนักปฏิบัติเข้ากลางไม่ถูก เป็นลูกพระตถาคต
ไม่ได้ ถ้าเข้ากลางถูกจึงเป็นลูกพระตถาคตได้

เหตุฉะนั้นวิธีเข้ากลางจึงสำคัญนัก **เมื่อเข้ากลาง
ถูกก็เป็นลูกพระตถาคตทีเดียว**

จาก พระธรรมเทศนาถันท์ที่ ๖๒
เรื่อง โพธิปักขิยธรรมกถา

สัพเพทานัง อัมมะทานัง ชินาติ

การให้ธรรมะ ชนะการให้ทั้งปวง

รายนามเจ้าภาพพิมพ์หนังสือ ทางบวรสุทธี

หลวงพ่อพระราชพรหมเถร (วีระ คณฺหฺตฺตโม)	๒,๐๐๐	บาท
พระมหาอธิโชค สุโขโต	๑,๐๐๐	บาท
ครอบครัววิภาววัฒนพานิช	๑๐๐,๐๐๐	บาท
คุณอ้อยทิพย์-คุณกิตติพงษ์ วิมลโนช	๓๐,๐๐๐	บาท
คุณบุญชู-คุณขจร บริรักษ์พาณิชย์	๒๐,๐๐๐	บาท
ศ.ไพจิตร-คุณวีรวรรณ โรจนวานิช และครอบครัว	๑๐,๐๐๐	บาท
คุณส่วน-คุณสมศรี-คุณสุภาค-คุณจิราพร		
คุณอภิสิทธิ์ พนมวัฒนากุล	๑๐,๐๐๐	บาท
คุณเยาวณี-คุณวรพจน์-คุณวิชุดา-ด.ญ.อภิัญญา		
ด.ช.พันธ์วิช สติตสุขสมบุรณ์	๑๐,๐๐๐	บาท
คุณจุมพล-คุณสุดใจ แสงประชาชนรักษ์ และบุตร	๑๐,๐๐๐	บาท
คุณภาณิดา มหาพัฒนามากุล และญาติมิตร	๑๐,๐๐๐	บาท
คุณสุนัย แซ่ตั้ง-คุณนิ แซ่เอี้ยะ-คุณธนากร		
คุณภาวิดา-คุณพงษ์ศักดิ์ ตรีนุชจรัสกุล	๑๐,๐๐๐	บาท
ภาสกร ฌาณทองพรหม	๓,๐๐๐	บาท
คุณแม่ชื่นลักษณ์-คุณแม่ชีนวลอนงค์ คุ่มวิริยะ	๒,๐๐๐	บาท
คุณอาจารย์อุดม-ผ.ศ.สุดา ตรีชั้น	๒,๐๐๐	บาท
คุณสุทัศน์-คุณสุนีรัตน์-คุณสุชญา นิยมกุลรัตน์	๒,๐๐๐	บาท
ผศ.ดร.สถาพร นิยมกุลรัตน์	๒,๐๐๐	บาท
คุณสุภาค พนมวัฒนากุล	๒,๐๐๐	บาท

คุณจิราพร พนมวัฒนากุล	๒,๐๐๐	บาท
คุณอภิสิทธิ์ พนมวัฒนากุล	๑,๐๐๐	บาท
คุณธนต์พงศ์ วัฒนาเศรษฐศิริ	๑,๐๐๐	บาท
คุณบุษดี พานิชเจริญผล	๑,๐๐๐	บาท
อาจารย์อภิญญา ภู่อาด	๑,๐๐๐	บาท
คุณสมชาย เทียมบุญประเสริฐ	๑,๐๐๐	บาท
คุณวิรัช-คุณเรียม มงคลศรี และบุตร	๑,๐๐๐	บาท
คุณเกษมพันธ์-คุณเยาวลักษณ์ วงศ์สารพิบูล และบุตร	๑,๐๐๐	บาท
คุณศรัณย์พร จำปาขาว และครอบครัว	๑,๐๐๐	บาท
คุณกนกกร บุญทัน	๑,๐๐๐	บาท
คุณวัสสา วิสุทธีวิเศษ	๑,๐๐๐	บาท
คุณภัคกร-คุณปริญา-ด.ช.ปวิชกร เมืองนิล	๑,๐๐๐	บาท
คุณเปียมมน ภูมิมาธา-คุณปกิตตา สังข์เงิน	๑,๐๐๐	บาท
คุณอุ๋ย แซ่ด่าน	๕๐๐	บาท
คุณสุนันท์ ชัยวิบูลย์ผล	๕๐๐	บาท
คุณสรุณี ภัตรกุล ณ อยุธยา	๕๐๐	บาท
คุณประจักษ์ ศิริบัณฑิตย์กุล	๕๐๐	บาท
คุณเปรมยุดา ศิริบัณฑิตย์กุล	๕๐๐	บาท
คุณเชาวลิต-คุณมยุรี ศิริบัณฑิตย์กุล	๕๐๐	บาท
คุณแม่เกษราภรณ์ แซ่ลิ้ม	๕๐๐	บาท
คุณนรินทร์ จีรอรธพงศ์ และครอบครัว	๕๐๐	บาท
คุณวรรณิ มหาไพรงูร	๕๐๐	บาท
คุณปริศนา สุทธิรอด	๕๐๐	บาท
คุณนวกักร์ ว่องมงคลวัฒน์	๕๐๐	บาท
คุณดวงพร แสงถวิล	๕๐๐	บาท
คุณเป็ปชี มีทรัพย์มหาศาล	๕๐๐	บาท

“หยุดนั้นแหละเป็นตัวสำเร็จ”

พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)
หลวงพ่อดาวดึงส์

